

Cc 419

418

7) Stephanus, Heusner

notat 2) — 10)

Cc 418

173!

Jan 4) des Portrat

des Papsts Paul II.

(1605-21)

[Genf um 1570.]

3
A P O L O G I A

PRO HERMANNO HAMEL-
MANNO S. Theol. Licentiate, ejusq[ue]
Chronico Oldenburgico

AD

MANDATUM
ILLUSTRIS ET GE-
NEROSI DOMINI D. JO-
HANNIS COMITIS IN OL-
denburg & Delmenhorst, Dynastæ in
Ievern & Kniphausen, &c.

ADVERSUS

VIRULENTAS ET LASCI-
vas calumnias Vbbonis Emmii Grebani,
Scholæ Groninganae Rectoris.

EMISSA ET EDITA

A

Gerhardo Gisekeno Olden-
burgico J. C.

LEMGOVIAE,

ANNO
M. D. C.

Ex libro secundo,

HEROUM SAXONICORUM
HENRICI MEIBOMII
Poëtæ Cæsarii, Professoris Historiarum
& Poëseos in Academia Julia.

HERMANNUS HAMEL.
MANNUS.

*Quæ fuerant tenebris & opaca condita nocte
Gesta patrum, calamo sunt patefacta meo.
Irrisit livor, rositque calumnia mordax,
Ausa nimis celeres improperare manus.
Non nego, sed fateor quod carpitis: hoc ego
quæro,
Ut scriptis insint non nisi vera meis.
Dum studeo veris, quæ nuda & plana, decoris
Nulla mihi ornatus cura styli vesuit.*

APOLOGIA

PRO HERMANNO
HAMELMANNO S.

Theol. Licentiato, ejusq; Chronico
Oldenburgico.

DEO nunc in omnes & in
omnia per universum or-
bem grassatur comitata Fu-
riis ἢ διαβολῆ, ut tutum non
sit ullum emittere librum,
nisi satellitio munitum. Tàm rarus enim
hoc exulceratissimo seculo est numerus
eorum, qui candidè de aliorum labori-
bus judicent, bona laudent, minus verò
propria vel congrua, lenitate & ἠμενείᾳ
quadam corrigant, ut citius corniculas in
Africa, quàm ex multis unum talem ho-
minem reperias. Imò quotidie nasutu-
los & semieruditulos quosdam, sinistra
Minerva natos, deprehendere licet, qui,
si voculam quandam vel aliud quidpiam
in sua officina invenerint, perinde quasi
Babylonem ceperint, gestiunt, exultant,

APOLOGIA

triumphant, officiumque suum aliis velut exprobrant: & rursus, qui cum ingenium experiri, quid possit suum, volunt, si quis verbo dissentiat ab iis, quæ illi imbibent, (præ quibus nihil non putet,) statim dentatas quasdam chartas, non equidem atramento, sed succo loliginis & sale nigro scriptas imbutasq; emittunt, imo non aliter atq; pro focis & aris digladiantur, & in aliena scripta non Aristarchicam, sed Phalaricam quandam tyrannidem exercent. Et ut uno verbo dicatur, Non sententia, sed verbum aliquod a calente calamo anceps effugit? Ecce calumniarum subitus & magnus ignis exoritur, & livida illa Dea, dissimulatis tam multis, quæ recte dicta sunt, hoc saltem maligno dente rodit, quod forte fortuna ex imbecillitate ingenii humani excidit, & absq; ullo periculo, ad rectius monentis consilium, emendari potest. Quid autem ista quidvis pro libitu calumniandi febris hæc-

nus

nus aliud progenuit, quàm amarulentiam & dissidia? Quàm foecunda inde per aliquot annos in nudinis Francofurtensibus Bibliopolarum messis, cū multorum, eheu, damno & dispendio?

Veruntamen hæc eo sensu non dicuntur, quasi quorumvis scripta, absq̃ omni censura, statim pro oraculis & *xv. eius obsequiis* sint habenda, eorumq̃ auctores mox ambrosia ali debeant. Nemo enim bonus unquam censuram est aspernatus, imò sicubi deflexit, patitur se non solum corrigi, sed etiam punctiunculis quibusdam corripui, maximè cum de animo corrigentis constat candido.

Nec vel tantillum offenditur, si quis sua scripta, quantisvis vigiliis parata, castiget eruditior, locupletet diligentior, digerat exactior, illustret eloquentior, expoliat otiosior, vindicet felicior, dummodò id fiat cum Christiana modestia, absq̃ ulla maledicentia & acerbitate. Ut enim non parum nosse, sed in parum

A P O L O G I A

cognito stulté & diu perseverare turpe,
& hoc amplius ut ingenuum: sic & ad
eruditionem conducibile est, non dissi-
mulare sicubi lapsi sunt auctores: Ita
probi hominis est, a' convitiis sibi tem-
perare, & ita mederi malo, ut (quoad li-
cet) non lædas hominum existimatio-
nem; siquidem quod contumeliosè dis-
sentit, duplex sumit ac facessit negotium,
geminumq; malum accersit, dum & fa-
mam lædit alienam, & sibi ipsi maledi-
centiæ suspicionem conciliat. Atq; ideò
præclarè admodum scripsit Tullius lib.
1. de finibus: *Differentium inter se repre-
hensiones non sunt vituperanda: maledicta,
contumeliæ, tum iracundiæ, contenciones, con-
certationes, quod in disputando pertinaces, in-
dignæ philosophia mihi videri solent. Eodem
et iam respexit Pindarus, dum inquit:*

"Ελεγχ' ἐλέγχῃ, λοιδορεῖσθ' δ' οὐ πέπει-
"Ανδρας φιλοσόφους, ὡς περ' ἄρθρωλίδας.

Hoc est

(conviciari vero

*Reprehende, & vicissim reprehendi te sine,
Viros philosophicos, velut pistores, non decet.*

Et quid

Et quid, quæso, vituperones & carptores illi, qui tam ferociter, & cum extrema mixtione fellis, præterito dijudicandi respectu, in aliorum scripta destomachantur, eaque miro fastu aspernantur, quin etiam ne minimo quidem verbulo laceffiti, illud saltem in votis habent, ut iis notam & labem aliquam aspergant, aliud agunt, quàm quod canes, qui obvios quosque sine causa aut discrimine allatrant? Sanè veteres, & quidem Ethnicos, æquius melius sensisse, multisq; lapsibus candidè favisse, vel ex eo liquet, quod juxta Mercurii statuam Gratiarum item posuerunt. Ab optimi enim hominis ingenio & moribus, alienissimum esse putabant, vestigandis aut insectandis aliorum erratis *αὐτομάτως* operã conterere, & arrepta veluti censoria virgula, de aliorum scriptis magna auctoritate pronuntiare, eosq; ceu præceptor quispiam flagellare & emendare. Nota porrò est & Quintilii Vari modestissima, sed hodiernis temporibus nigro Cygno rarior, censura, cui

Si quid

A P O L O G I A

— Si quid recitares, corrige, sodes,
Hoc agebat, & hoc, melius te posse negares,
Bis terq̄ expertum frustra debere jubebat,
Et malè tornatos incudi reddere versus.
Si defendere delictum, quàm vertere malle,
Nullum ultra verbum, aut operam sumebat
inanem,
Quin sine rivali teq̄, & tua solus amares.

Quæ quidem omnia, & quæ præterea in eandem sententiam haud difficulter annotari possent, si aliquanto exactius in quotidiana hominum conversatione observarentur, tunc & insatiabile illud quidvis divulgandi & cavillandi cacœthes funditus in benè constitutis Rebuspublicis extirparetur, imò multi, hoc vel illud scribendo, ipsimet sese non proscriberent, nec pleræq̄ argutiæ suorum auctorum veræ fierent ruinæ, ac minus quoq̄ haberemus dissidiorum & traditionum, quibus abstergendis hodie vix Oceanus sufficiat.

Ne verò ista ad istum modum *αἴ τῆ*

θῆσται

benevoli lectoris oculis nudé tantum subjiciantur, ideò & in hypothefi manifestiffimum exemplum proponendum est, hominis adeò malo more, malo jure insolentis, ut dubium relinquatur, ejus ne potiùs incogitantiam, an verò impudentem calumniandi & injuriandi innocentem virum, ejusq; operas, libidinem mirere.

Postquam enim Generosus & Illustris Dominus, Dominus Ioannes, Comes in Oldenburg & Delmenhorst, Dynasta in Jevern & Kniphausen, anno nonagesimo nono jam elapso, Chronicon quoddam germanico idiomate, de profapia Generosiffimæ antiquiffimæq; Stirpis Oldenburgicæ, deq; rebus aliis in celeberrima hac familia gestis, per Reverendum virum Hermannum Hamelmannum S. Theologiæ Licentiatum, & Comitatus Oldenburgici quondam, ut vocant, Superintendentem, focerum meum chariffimum, non ita pridem

A P O L O G I A

conscriptum, typis evulgari curavit, futurum sperans, ut aut operæ illæ ex nivo auctoris pectore profectæ bonis æquisq; æstimatoribus (δυσκόλους enim quis moretur Criticos?) probarentur, aut si alicubi eum ex imbecillitate ingenii humani, perq; incuriam lapsus esse ac cœcutiisse contingeret, nec non doctiorum emissitii oculi σφάλματα quædam reperirent, modestè & sincerè ea observarent isti, ac sine ulla procaci sugillatione de illis, non ex abrupto, sed oportuno loco & tempore, amanter monerent, corrigerent talia, & meliora suggererent, in primis in memoriam sibi revocantes illud Homeri Odys. T.

Ἄλλ' οὐ γὰρ πῶς ἔστιν ἀνθρώπου ἔμμεναι αἰεὶ
Ἀνθρώπου. h. e.

*Haudquaquam fieri potis est, ut per vigil usq;
Mortalis duret.*

Ecce præter omnium expectationem, Lugduni Batavorum, ex officina Christophori Raphelengii, prodit libellus hoc titulo: *Rerum Frisicarum Historiæ De-*

cas tertia, ad amplissimum ac prudentissimum
 Senatum Groningantum, annexam habens
 in vestibulo præfationem separatam ad
 Lectorem, in qua autor modò dicti libel-
 li, ante annos novem Vbbius Emmo,
 nunc verò Vbbo Emmius vocatus, ori-
 gine Frisius Orientalis Grethanus, nunc
 Scholæ Groninganzæ Rectorem agens,
 præfatum Licentiatum Hamelmannum
 ejusq; Chronicon Oldenburgicum, post
 satis duriter exceptum & tractatum Pon-
 tum Heuterum Delfium Hollandum,
 quasi in scenam introducit, inq; eum
 non aliter it pugnis, quod ajunt, & calci-
 bus, ac si sensibus orbatus cum aper-
 tissimo hoste pugnet & confligat. Imò
 postquam hominem pium & innocen-
 tem, quin etiam ante quadriennium
 jam defunctum, ratione anteaetæ vi-
 tæ & evulgatorum scriptorum fœdissi-
 mo turpis convitii cœno inhumaniter
 lutulavit, mox in ejus in conscriben-
 do Chronico Oldenburgico adhibitas

operas

APOLOGIA

operas inuictus, eum, si Diis placet, ut
nugatorem & fabulatorem, mendacii,
ἀπιστορίας, falsitatis, figmentorum, & in
summa, extremæ vanitatis coarguere la-
borat.

Illi, quibus hujus Væfani hominis
petulantia ab aliis relata fuit, ab initio
(cum alias illi, post lectionem primæ &
secundæ Decadis non admodum essent
iniqui) sibi vix persuadere potuerunt, in-
quenquam, & præsertim in juventutis
Groninganz informatorem, sedatam, ut
fama est, & Theologicam quandã man-
suetudinem præ se ferentem, nulla inju-
ria, quid injuria? Imò ne verbo quidem
vel ictu oculi, quantum illi nossent, un-
quam ex Comitatu Oldenburgico la-
cessitum, tantambilem, tantamq̃ male-
dicendi promptitudinem cadere posse.

Quæ enim, inquiebant, est ista pro-
tervia, ut aliis bonis eruditiscq̃ viris ta-
centibus, hic Vbbius Emmo vel Vbbo
Emmius, quasi ex Archilochi patria, vel

etiam

etiam ex Plotis oriundus, solus arietem
 emittat, & ut importuna musca in pul-
 tem: ita is in alienas operas ἐξω σκοπῆ irre-
 pat & irrumpat? Quæ etiam illum, ad-
 debant, coëgit necessitas, ut non provo-
 catus, nec a superioribus suis scribere
 iussus, antequam vel integrum Chroni-
 con Oldenburgicum accuratè perlege-
 ret, vel ea, quæ quasi e' plauastro sparsit
 convitia, ruminaret, tam injuriosam præ-
 fationem tertiæ suæ Decadi adeò festi-
 nanter, atq; ἐκτος τῶν ἐλαίων, allineret,
 maximè, quia omnia illa, quæ iste, ut ca-
 nis, allatrat, ab iis quorum explicationem
 & elucidationem in illa ipsa tertia Deca-
 de satis pomposè promittit, δὲ δια πάσῶν
 distant, nullamq; inter se vicinitatem &
 similitudinem in personis ac rebus ha-
 bent? Mirabantur quoq; illi ipsi, hunc
 hominem, pastoris filium, Theologiæ,
 ut audirent, additum, qui ante aliquot
 annos in arenam adversus D. Danielem
 Hoffmannum descendens, in ipsis fori-

bus

A P O L O G I A

bus suæ responsionis modestiam ostentasset & prædicasset, adeò degenerasse, ut omnis humanitatis, modestiæ, & candoris, imò sui ipsius oblitus, tanquam tertius ex cœlo delapsus Cato, tetricum jam & mordacem censorē, absq̃ omni modestia, ageret, nec recordaretur, se olim in præfatione primæ Decadis omnium applausu scripsisse:

Eum qui errori humano, præsertim in rebus vetustis & obscuris, succensendum potius quàm ignoscendum putaret, parum humanum, imò iniquum & suæ conditionis aut nescium aut inmemorem esse.

Subjungebant itidem, ejus censuram aliquo modo tolerari, quin etiam illum ipsum apud cordatos pacatosq̃ homines gratiam inire potuisse, si ad præfationi Hamelmannicæ insertam, in proœmio iteratam, in calce deniq̃ tertiæ partis repetitam, ipsi autem Vbboni nunquam, ante evomitum virus hoc, visam vel lectam petitionem, attentus, stylum ma-

numq̃

numquid ἐπιεικεία quadam temperasset, convitiis injuriosis abstinuisset, errores & lapsus, si qui essent (de quo deinceps videbitur) candidè & absque fastu notasset & monstrasset, vel potius, ad evitandam omnem sinistram maledicentiæ & ex iratis affectibus corrupti præoccupatiq; animi suspicionem, ambigua quædam ulcera reliquisset, quàm omnia inimico & præcipiti ferro abstulisset.

Potuisse eum alia ratione clarum & immortalem fieri, nec opus fuisse, sibi stadium hoc τῆς λαιδοείας extruere, & Hamelmannum jam defunctum, nihilq; aliud, quàm carnis resurrectionem æternamq; beatitudinem exspectantem, cum quo decurreret, imò in quem incurreret, sibi adjungere, & quod pejus est, ad promerendum nomen Hamelmannomastigis ejus vitam & scripta ἐσκιμαλίῳ.

Hoc amplius suspicabantur illi, de quibus supra, procul dubio aliquid

mon-

APOLOGIA

monstri aliquod Suffridus Petri Leo-
vardiensis, ratione suorum scriptorum,
leviter tantum in speciali quadam præfa-
tione primæ Emmonicæ Decados (nam
de loco ibidem pag. 22. & pag. 118. no-
minatim taxato nunc non esse agendi
locum) ratione senii, & fabularum Hi-
storiæ suæ Frisicæ immixtarum, non ad-
dita τῆ ἀναλογικῆς vel sufficienti fundataq̃
earundem refutatione, perstringeretur;
Cornelius Kempius Doocumiensis por-
rò, qui de origine, situ, qualitate & quan-
titate Frisicæ, & rebus à Frisiis olim præ-
clarè gestis quoq̃ satis multa non ita pri-
dem scripsit, latere prorsus tecto inno-
xius discederet, defunctus Hamelman-
nus verò solus, qui nec equos unquam
vel boves, ut in proverbio fertur, Vbbo-
ni subduxisset, tam indignè, ratione eti-
am antea dæ vitæ, vapularet, cum tamen
nominati duo auctores multò melius
scuticam illam Vbbonicam sentire de-
berent; cogitabantq̃ calciamentum

istud

istud consuisse quosdam Histiaeos, Emmium verò Grethanum tanquam Aristagoram induisse, neq; unquam tam temerè Abydum navigasse, nisi Palinurus quidam instigasset, & periculum omne extenuasset.

Quanquam iidem sibi perspectum esse dicebant, hæc valdè temerè & periculoso admodum eventu fieri, utpote quibus alta mente repositum maneret, multis quidem linguam, cæterum aliis acutissimos dentes fuisse, imò nonnullos id, quod non probè considerato & perpensato prandii capite, nimis avarè intrivissent, vix exedere potuisse. Et proinde se ex prædictis omnibus nihil aliud colligere posse concludebant, quàm Vbbium Emmium pruritu vanæ gloriolæ incitatum, vel etiam præcocis & malè cocti consilii vortice abreptum, imbibitum illud absynthium maledicentiæ non concoquere potuisse, sed omnino Achivos à turre judicare, & de Hermanno Ha-

B

mel-

A P O L O G I A

melmanno spolia ampla referre, eumq̃
conspuere voluisse.

Hæc quidem illi, quibus alii, de toto
hoc negotio accurate edocti, haud inviti
quoq̃ calculum adjecerunt, & quidem
merito. Quem enim ò Vbbo Emmi
Grethane (ad te namq̃ & tuam famo-
sam præfationem nunc tandem conver-
tenda est oratio) colorem importuno &
lascivienti tuo stylo induces? Hominem
crede innocentem (veritas te etiam in
quascunq̃ libet formas) arroganter mo-
mordisti, nihilq̃ aliud, quantum in te
fuit, agere canatus es, quàm ut ille de pos-
sessione dejectus, auctoritatis, fidei, famæ,
imò & salutis (eo ipso, quod de defuncti
vita iudicium tibi sumisti) apud quos-
cunq̃, qui virulentâ tuam præfationem
legent, naufragium faceret: Illustris ve-
rò & Generosus Comes Oldenburgicus,
cujus auspiciis Oldenburgicum Chro-
nicon lucem videt, apud vicinos & exte-
ros traduceretur & malè audiret. Hæc-

cine

cine decuerunt hominem literatum & Christianum? Ejusne fuit sinistrè interpretari quæ dubia sunt, exaggerare quæ levia, calumniari quæ recta? imò ad petitionem pro ahibenda modesta censura, sentibusq; si qui essent, eruncandis, non aliter ac aspis ad vocem incantantis, aures obturare?

Levia fortassis hæc homini effronti & vana persuasione excæcato videntur, sed longe aliter sentient procul dubio illi, quibus niveus ille candor pectus tinxit. Non magis enim probis unquam probatus ille est Aristarchus, qui quidem in aliorum scriptis tam acutum cernens,

Quam aut Aquila aut serpens Epidaurius,

audorem forte fortuna alicubi lapsum dente Theonino arrodit & vellicat, nec tamen lapso succurrit, aut saniora profert, quam Chirurgus aut Medicus, qui vulnera quidem infligunt, non

A P O L O G I A

autem sanant, qui nocent, non juvant, maculant, non depurant, imò loco cauterii, medicamentorum & cathartico- rum, ægroto vulnera, vomicas, & carci- nomata falsè exprobrant. En quo te ò Vbbo (de te enim hæc narratur fabula) vœriana illa convitiandi scævitas trans- versum abripuerit, quàm longè tu a' per- fectione illa Christiani censoris absis, ne dicatur, quantum decessurum sit tuæ modestiæ, quam in scripto tuo contra Hoffmannum, te Genevæ & Rostochii hausisse & usurpasse, tantopere deprædi- cas. Notum utique, notum est, quod, ut ait Stobæus, *in arrogantia, quemadmodum in armis auratis, non similia sint exteriora inte- rioribus.*

Sed habendæ nihilominus interim sunt DEO Optimo Maximo gratiæ, quod ut Hieron. *lib. 2. apolog. adversus Ruffinum* ait: *Malitia non habet tantas vi- res, quantos conatus, & quod nequitia non sem- per juncta est potentia. Tu enim (metuens,*

ut se-

ut seculum hoc ferax est Zoilorum & Momorum, ne alii hîc te anteverterent) festinasti, sudasti, & connixus es, ut omninô ad ipsas nundinas Francofurtenses Vernales Decas tua tertia, cum famosa tua præfatione, in lucem ederetur. Quo fine? Ut si calumniæ illæ tuæ in improvidi (non certè amici, si intentionem tuam probè noverit) lectoris manus citius pervenirent, quàm Chronicon Oldenburgicum, quod postridie Calendarum Martii nondum perfectum erat, multo mius publicè venale prostabat, exemplò illi ulterius legendi & perlustrandi istius Chronici fastidium pareres. Sed sanè funis ille tuus nihil attraxit. Legerunt enim admodum multi & deinceps legent hîc & alibi, qui de tuis convitiis nefanda quidem audiverunt, eaq; nec titivillitio emerint, ut ita te aculeonem & susurronem fuisse, hac vice nihil obfuerit.

Fortassis etiam opinatus es, futuram

A P O L O G I A

hîc ἑτερομόλιον δίκην, ubi impuné cum larvis luctari, defunctum contumeliosè inquietare & inquinare, ac ut paucis multa complecti liceat, immisso jaculo, ut Vespæ solent, aufugere posses? Sed frustra mi Suffene. Non enim Comitatus Oldenburgicus (absit invidia dicto) meros producit ac alit fungos, bardos, & blennos, qui tantum non didicerint, ut vel hominis innocentis famam (Christiana charitate ita jubente) defendere, vel insolentem tuum fastû aliquo modo contundere, vel etiam te, tanquam inhumanam κατὰ λόγον πύνα, deprehensum circulo Popiliano includere, constringere & tenere possint, ut, antequam inde excedas, vel tueri cogaris quod dixisti, aut ut mutuum recipias. Quin potius mecum omnes boni, & Generosissimæ antiquissimæq; familiæ Oldenburgicæ faventes viri, conjunctis viribus, absque ulla τῆς πολυπραγμοσύνης insimulatione, ad utum tuam maledicentiam oppugnatû ibunt,

cum

cum utique non de oleastro aut puticis
 morfu certamen institueris, sed partim
 hominis, ut aliquoties dictum, innocen-
 tis defunctiꝑ famam, etiam apud Ethni-
 cos exoso exemplo, virulenter arroseris
 & denigraveris, partim Illustrissimæ do-
 mui Oldenburgicæ, & ex ea descenden-
 tibus Regibus Daniæ & Ducibus Holste-
 tiæ dicam scripseris, eo ipso, quod te non
 puduit temerario ausu in illorum pri-
 mævam originem ex V Vitikindæa fa-
 milia initia trahentem, ut & in majores
 illorum Vlricum, Ottonem, Joannem,
 Hunonem, Fridericum, ac reliquos in-
 quirere & invehi.

Neque est, quod hîc a quoquam,
 quem præsens negotium vel principaliter
 vel in consequentiam concernit,
 blandiloqua expectes verba, quis enim
 tibi mel pro felle reponat? Hypponax &
 Archilochus esse voluisti? En legis Rha-
 damanticæ amantes & retaliantes;

Atq; hos par scito reddere posse pari.

APOLOGIA

Non enim ignorare potes versiculum,
quem Quintilianus vulgò jactatum citat:
*Non malè respondit, malè enim prius ipse
rogarat.*

Quin vel Scholasticis tuis e' trivio no-
tu mest:

Qui quæ vult dicit, quæ non vult audiet.
Proculdubio etiam legerunt illud Chi-
lonis apophtegma: μή κακολογῆν τοὺς
πλησίον, εἰ δὲ μὴ ἀκῶσε αὐτῶν οἷς λυπῶσε αὐτῶν.
*h. e. non esse maledicendum iis, quibus cum agi-
mus, alioquin audituros, quæ molestiam
adferant;*

Nec sane idem illum hoc excuties
Clypeo, quod Suffridum quidem Petri
in prima operis tui parte egregie quoque
reprehenderis & castigaveris, nec tamen
ob id Statuum Frisiæ, sub quorum no-
mine & patrocinio ille scripta sua emise-
rat, offensionem incurreris. Indè ne
enim efficies, ut in quosvis alios quoque,
aquam tibi neutiquam turbantes, sub præ-
textu alicujus prætensæ libertatis histo-

ricæ,

ricæ, qua mirum in modum & quidem petulanter passim abuteris, indiscriminatim arietes & incurras? Scilicet. Quin potius, Vbbo, aliud est veritatem dicere, aliud *λοιδόρον* esse, aliud errantem urbanè & civiliter monere, aliud eundem extremè vilipendere, irridere, imò in omnibus Bibliopoliis Germaniæ & Belgii, quin etiam in Symposiis vestris deridendum propinare. Sed bene se nihil ominis res habet, quod utriusque vestrum scripta non tantum leguntur à Frisiis, sed & ab aliis, qui caudæ & capitis discrimina æquè noverunt, quibus libertate judicandi, ac te tuumq; ominosum nomen vicissim irridendi publicandiq; nunquam interdices. De Suffrido Petri, quem clarissimo illi Regnero Prædino successorem designatum esse novimus, in præsentiarum præterea nihil, nisi quod subsellium ipsius a te infessum propter nobiles illos Frisiorum juvenes dolemus, ac certò statuimus, egregios il-

APOLOGIA

los & πολικωτάτης V Vestfrisiæ Patres
conscriptos immodestiam tuam dissimu-
lare, quàm coercere maluisse. Illine enim
tecum litigarent? Non dignantur.

Tu si fortè cornua hîc sumere, & ta-
ctus irasci volueris, relinque quartam tu-
am Decadem, quam parturis, tantisper,
donec ex Terentio tuo, ad sedandum
hunc animi morbum, pharmacum illud
haurias, quod is in sequentibus versibus
tibi tuiq; similibus propinat:

— *Si quis est, qui dictum in se inclementius*

Existimat esse, sic existimet: sciat

Responsum, non dictum esse, quia læsit prius.

Hic respondere voluit, non tacescere,

Benedictis si certasset, audisset bene.

*Quod ab ipso allatum est, sibi esse id rela-
tum putet:*

Dehinc, ut quiescat, moneo, & desinat

Maledicere, malefacta ne noscat sua.

Quod igitur felix & faustum sit, vi-
deamus tandem, quid Vbbonem Em-
mium Grethanum ad cornicum, quod

ajunt,

ajunt, oculos configendos, tantamq; maledicentiæ bilem evomendam, ab initio impulerit, & quam rem Licentiatò Hermannò Hamelmannò, piæ memoriæ, det vitio, propter quam adeò tetras in eum sparsit notas.

Narrare sanè id nemo rectius poterit, quàm ipse Emmius, qui in aditu præfationis suæ his verbis sese explicat: *Cum historiae, inquit, nostratis partem hanc ad typographum jam misissem, fortè venère ad manus meas historici libri duo diversorum auctorum. Quorum uterq; vicinorum gesta exponens, cum in res Frisicæ frequenter incurrat, interdum etiam eas fusè memoret, sepiusq; in eis hallucinetur, nonnunquam quoq; latè à vero recedat, de utroq; monendum oportune lectorem putavi. Prior & quidè haud parum altero melior, Pontus Heuterus Delfsius Hollandus &c.*

En, lector benevole & amice, occasionem totius Declamationis Vbbonicæ, in qua tamè aliquid latet, quod ante omnia est excutiendū. Non enim immeritò quis ab Emmio quæsierit, cū postridie Calen-

darum

APOLOGIA

darum Martii Chronicon Oldenburgicum adhuc in frontispicio ἀνεφαλον. h. e. absq̃ præfatione & proœmio, imò & in calce imperfectum fuerit, typographiq̃ fide data sanctè receperint, se nullum exemplar, imò ne ternionem quidem dolo malo & clanculum, absq̃ jussu & concessione Illustris Comitum Oldenburgici, divulgaturos, multò verò minus historicus hic liber ante perfectionem in civitate Oldenburgensi venalis haberi potuerit, quî & a quo ad manus ipsius, Groningæ habitantis, nihilominus, & quidem forte, pervenerit. Vel si etiam non magnopere cuiquam laborandum, qua tandem ratione is illum sit nactus (quamvis avaritiam quorundam lucello hic fidem postposuisse, ac innocentem ovẽ mordendam deglubendamq̃ prodidisse, quis dubitet?) de eo tamen secundo loco se edoceri non injuria quis postulare poterit, quæ illum porrò adegerit necessitas, bonos illos viros, Heute-

rum

rum & Hamelmannum respectu tertiæ Vbbonicæ decados planè *περιτὰν καὶ πρόσωπα*, h. e. personas extra argumentum accersitas, conjunctim in aciem producere, siquidem neuter eorum, utcunq̃ res Frificas aliquando attingat, & suis operis immisceat, hac ipsa tamen historica relatione (quam Emmius nominatim carpsit & perstrinxit) luminibus ipsius obstruxit, & quidem in illis, quæ ab anno 1429. usq̃ ad annum 1494. in sæpe dicta tertia decade est profecutus, ut ita nullo magis alieniore loco, quàm in vestibulo hujus libri, ambos hos auctores, homines aliàs pacatos & tranquillos (rumpantur ut ilia Momis) ipsiusq̃ capiti coronam neutiquam detrahentes, ad ferulam vocare potuerit.

Nisi fortè id ipsi in narrandis rebus Frificis peculiare jam est factum, & proinde deinceps indulgendum, ut semper loco prologi scriptorem aliquem introducat, quem naso adunco suspendat &

sub-

A P O L O G I A

Subfannet, Suffrido Petri in prima, Heu-
tero & Hamelmanno verò in tertia De-
cade id ipsum attestantibus, adeò ut mi-
rum videatur, in editione secundæ deca-
dos neminem tum temporis præstò fuif-
se, qui istum ludum itidem luderet. Ut ut
sit, credibile & πιθανον valdè est, Heute-
rum dicis causa, ac ideo tantum Hamel-
manno fuisse adjunctum, ut invidia apud
alios non nihil minueretur, nec fautores
Hamelmanni persentissent, famam ca-
putq; illius præcipuè peti. Cur enim
Heutero alioquin ab Vbbone gratia ha-
beretur, quod conatus sit, & venia concedere-
tur, quod non sit id, quod voluit, consecutus:
Hamelmannus verò non impetrata ulla
humani fortuitiq; nec dum demonstrati
& confessati lapsus condonatione, tam
inclementer prorsus condemnaretur &
de ponte deiceretur? Nam quod qui-
dam murmurant, Vbbonem ob id præ-
fatis auctoribus fortè succensuisse, quod
à tractandis rebus Frisicis omninò non

absti.

abstinuerint, nimis insolens & crassum
 esset, si etiam in interiori animo ista sibi
 persuasisset. Quis enim istum ad scriptio-
 nem rerum Frisicarum solum conduxit,
 reliquis silere iussis? Illène hic solus So-
 lon & Calliphanes? Illène cum suis de-
 cadibus solus Frisicus erit Livius, cui cæ-
 teri herbam porrigant? Certè, qui Frisi-
 cis rebus Oldenburgica & multa alia
 exotica infarsit, cur non eadem lege
 alios, se etiam meliores, uti permetteret?
 Quæ porro sæpè dictis historicis obji-
 ciuntur hallucinationes, præterquam
 quod adhuc *νενομήναι* sunt, nec præsen-
 tis Frisix statum libertatemve infrin-
 gunt, insuper etiam non sunt tanti mo-
 menti, ut propterea omnem candorem
 exuere, Sycophantam & vitilitigatorem
 agere, leonemve tondere oportuerit.

Nam ea causa, quam Emmius præ-
 tendit, & ob quàm tam acriter insul-
 tavit Hamelmanno, quasi nimirum

sibi

A P O L O G I A

sibi & patriæ suæ atrocem in Chronico Oldenburgico inusserit injuriam, eo ipso, quod asseruerit, Frisiæ quasdam partes Comitibus Oldenburgicis ante sexcentos annos fuisse subjectas, instigante verò Archiepiscopo Bremensi Alberto ab eis descivisse & rebellasse, tota est commentitia, & ad perstringendos incauti lectoris oculos saltem assumpta. Quæ enim injuria est, ubi injuriandi nullum propositum, nulla voluntas? Quæ itidem injuria est, salva libertate ingenui hominis & certis conditionibus Generosis & Inclytis Comitibus quondam paruisse, illorum verò jugum postea excussisse? Et ex quibus denique indiciis liquet, istam injuriandi *πρωίγειον* Hamelmani cor obsedisse, quum solummodo illud historicè retulerit, quod in patriis annalibus toties est repetitum & inculcatum, non quidem in odium & contumeliam Frisiorum, qui etiam ob seditionem & instigationem Archiepiscopi

magis

magis veniunt excusandi, quàm culpandi, sed ne apud alios, quibus isthæc omnia apprimè sunt nota, suspicionem non fidi exscriptoris incurreret?

Ac licet tu centies ingemines, ad ravim usque clames & deblateres, Frisios tuos omnes, a calvo ad calvum, liberos & francos fuisse, nemo tamen Oldenburgicorum id in Frisiis, Comitatu Oldenburgico tempore Comitis Hunonis & majorum ipsius, conterminis & viventibus tibi largietur, priusquam assertam illam libertatem universalem cui in annalibus Oldenburgicis tam constanter annotata subiectio (servitutem enim illiberalem & barbaricam nemo astruit) è diametro repugnat, ad oculum demonstraveris. Hic Rhodus, hic saltus. Sed lentè, ne cadas Vbbo. Utq; eò facilius hoc loco, popularem actionem nomine patriæ tuæ quodammodo instituens, *Βραβείον* in medio positum auferas, ne obliviscaris tabularum Caroli Mar-

telli,

APOLOGIA

telli, vel Caroli Magni, vel etiam Henricorum Impp. libertatem Frisonicam καθόλα sancientium, quarum meministi decad. 1. pag. 180. 181. & 182. (meminit & Crantzius lib. 10. Vandalix. cap. 32.) In membranæ enim parte exteriori sive a tergo majusculis literis, cum Oldenburgici Annales usq; adeò tibi sordeant, prædicta etiam omnia conscripta esse, si accuratius inspexeris, deprehendes.

Nunc progrediamur. Et quanquam de Heutero ulterius hîc loqui ἀπεσδιόυσσιν est, condolendum tamen ipsi videtur, quod pro laboribus suis nullam aliam retulerit gratiam. Profecò, qui exquisitissimum opus genealogicum Hieronymi Henningii legit, & stirpem Dynastarum Heusdanorum & Arenbergæ, familiamq; Arculeam, Egmondanam, Iselsteniam, Comitum Buræ, V Vassenariorum, Culenburgorum, Vianensium, Lalanam, Lanojorum perlustravit, huic satis constat, illum virum in percen-

sen-

sendis prædictis familiis ab Henningio magni fieri. Ac quamvis eū Emmius perfundare annis fuerit, non tamen ob id

Amphitryoniades protinus alter erit.

Sed à Ponto Heutero ad Hamelmanum jam itur, & his quidem verbis: *Alter Oldenburgica scribere professus idiomate Germanico, autor multò ineptior & deterior, quàm multas nobis fabulas pro historicis vendit.*

Idiomati Germanico, Vbbo, non opus est hîc hederam suspendere. Qui enim illud callent, probè noverunt, ejus majorem usum esse in tota Germania, quàm linguæ latinæ, nec minus illo, quàm hâc, sensa animi, imò & totius Romani Imperii augustissima secreta, tractari & explicari posse. Te igitur in Germanico stylo vix balbutientem (ut *αὐτὸ ἄφρον* tuū indicat) hîc minime ferent judicem, nisi fortè jam non amplius purpura ad purpuram est judicanda, sed Panidis suffragium simpliciter admittendum, quod tamen tum demù fiet, cum mula pepererit.

A P O L O G I A

Quis unquam putasset te tam matulam?
Ite nunc vos Germani, & ab hoc Mida,
relieto Apolline, Germanicæ scriptio-
nis locutionisq; formam discite.

Sed mittamus hac vice te, tanquam
Frisicum quendam Sallustium, & inqui-
ramus, cur Oldenburgica scribere pro-
fessus, auctor tibi multò sit ineptior & de-
terior? An quia fortassis, non ad tuam
salivam vel stomachum? Putasne illum
ab omnibus, imò & ab illis qui in perito-
rum albo merito sunt, fastidiri, quia tu
forté ad illum nauseas, Æsopico illi gal-
lo haud dissimilis, qui pretium margari-
ti non modò non dignoscebat, sed etiam
despicabatur? Delicatule, legisti ne?

— — — *Quod displicet illi*

*Hic amat, hic laudat, quidquid damnatur
ab illo.*

Cur tu tuo non uteris cothurno, aliisque
suos relinquis foccos? Quis præterea eti-
am tibi credat, nisi forte cerebrum non
in capite, sed in calcaneis gestet, ab Ha-

mel.

melmanno fabulas pro historiis venditas esse? *Fabula enim est*, definiente Aphthonio, *oratio falsa, similitudinem exprimens veritatis*, h. e. ut Quintilianus loquitur, *quæ non à veritate modò, sed etiam à formâ veritatis est remota, quæq; incredibilia complectitur*, ut Cicero in partitionibus oratoriis scribit: Num verò Hamelmannus tale quidpiam in toto Chronico recensuit, quod omninò falsum, à forma veritatis remotum, impossibile sit & incredibile? Quomodo id in æternum probabis, ad quod te tamen lex veritatis tenaciter astringit? Qua igitur facilitate, cum de-
 cuisset *πρωεπιωλιτην*, tu honestum pium-
 que hunc virum fabulas pro historiis vendidisse scribis, eâdem facilitate rege-
 ritur, te esse *ψυδωρ ωλιαν Ατραφαξιρ*.
 Tu, cum per otium à Decade quarta li-
 cet, investiga sensum, & pro Corolla-
 rio rumina illud Nevizani:

Liquo κοαξ Ranis, cra corvis, vanaq; vanis.
 Sed quis est tandem Emmo vel (si liben-

APOLOGIA

tius anagramma tuum audis) Mome, au-
tor tam ineptus & deter, quo viso vel le-
cto tantopere vomitio tibi cietur? *Her-*
mannus, inquis, *Hamelmannus*, non ita nuper
defunctus, cuius nomen cum dixi, omnia dixi.
Qui bonum hunc virum non norunt,
ob feralem hujus bVbonis cantum at-
toniti, non in jura sibi in animum indu-
cent, introduci talem hominem, qui sit
bipedum nequissimus, alter Phrynon-
das, profligatae damnataeque famae, & sum-
matim, vibex ac macula suae patriae & to-
tius Comitatus Oldenburgici. Sed aeter-
no DEO sit gratia, quod istud stigma
tam verè contra fas & æquum, ex mera
malitia, innocentis hujus viri famae inu-
rietur, quàm verum est, te omni fronte &
ore carere, dum talia exspuis, *иъкобъ мо-*
вѣс ѡвѣрѡтѣ. Quippe Hamelmannus ip-
se, innocentia sua (quæ optima est Apo-
logia) confusus, hîc ad Principes, Comi-
tes, Barones, Civitates, imò omnes cives
Sacri Romani Imperii quibuscunq; vi-

xit, & apud quos, ad annum usq; ætatis septuagesimum, nomen suum constanter tutatus est, lachrymabundus provocat, testimoniumq; veritatis ab ipsis exquiri supplicat, an unquam ita se gesserit, ut mereatur ita publicè proclamari, nimirum, ut qui nomen ipsius dicat, omnia dicat. Vidésne verò illos omnes hîc in faciem tibi dicere, quoties tu, tanquam Tragicus Theocriæ, nomini Hermani Hamelmanni talem maculam aspergis, toties (sit venia dicto) teturpiter & putidè mentiri? Plura hîc dicere quid refert? Sapiens ille Romanus omnes, qui injurias istiusmodi patiuntur, interno tamen judice probi audiunt, prudenter consolatur:

*Cum facias rectè, ne cures verba malorum,
Non est arbitrii nostri, quid quisq; loquatur.
Nec minus scitè Comicus:*

*Est atq; non est mihi in manu Megaronides,
Quin dicat, non est, meritò ut ne dicant,
id est.*

Quod porrò incogitanter & obliviosè

APOLOGIA

adjecisti, Hamelmannum non ita nuper defunctum esse, næ quam turpiter te hoc ipso dedisti in ruborem. Adeone enim in veterum monumentis peregrinus fuisti, ut hîc animum non subierit; De absentibus & mortuis nil nisi benè loqui & precari licere? Extat sane in hanc sententiam præceptum sapientum: DEFUNCTI INJURIA NE AFFICIUNTOR. Et aliud: DEMORTUO NON RISE RIS. Laudatur & monitum Chilonis Lacedæmonii: Τὸν τετελευτηκότα μὴ καταλόμῃ, ἀλλὰ μακάριζε, h. e. defunctum non maledictis afficias, sed beatum prædices. Putabant enim illi, nihil ingenuo viro indignius, quàm eos incessere lingua, qui respondere non possent, siquidem tam turpe hoc habetur, quàm cum larvis vel umbris luctari, indeq; natum quoq; proverbium, Νέκρον μασιζεις, h. e. mortuum flagellas. Memorabile igitur est, quod Suidas de statua Niconis Thasii pugilis retulit.

Quum

Quum enim ejus jam defuncti statu-
am æmulatorum unus, odio indulgens, fu-
stibus cæderet, tanquam Niconem ip-
sum vivum contumelia afficiens, statua,
manium ejus ultrix, in cædentem ipsa
collapsa, oppressit eum & extinxit. De-
niq; illud ipsum post Catonem Censo-
rinum insinuat Plinius in præfa. super 1. lib.
natur. historiæ Scio ego, inquit, quæ scripta
sunt, si palam proferantur, multos fore, qui vi-
tiligent, sed ii potissimum, qui veræ laudis ex-
pertes sunt. Eorum ego orationes sino præter-
fluere. Nec Plancus ille pide, quum diceretur
Asinius Pollio orationes in eum parare, quæ ab
ipso aut liberis post mortem Planci ederentur,
ne respondere posset: Cum mortuis non nisi lar-
vas luctari. Quo dicto sic repercutit illos, ut
apud eruditos nihil impudentius judicetur.
Hæc Plinius. Tu, Emmo, ipsemet ex il-
lis collige, quid de te tuisq; convitiis sit
sentiendum.

Etsi enim in epistola tua excusatoria
(quæ eo nomine deinceps quoq; aliquo-

A P O L O G I A

ties designabitur) ad Illustrem & Generosum heroem, D. Guilielmum Ludovicum, Comitem Nassovium, &c. die Decembris nullo (oblitus enim es ejus) Anni elapsi 99. scripsisti; Chronicon Oldenburgicum, sive Hamelmanni historicas operas, demum post mortem ipsius prodiisse, atque ideò auctorem hunc te prius reprehendere non potuisse, attamen calvum illud est effugium, nihil planè te excusans, vel calumnias tuas molliens. Quid enim Hamelmanni honestum nomen, decrepita ætas, antea cuncta vita, præteriti mores, usurpata totiesq; excusata diæta, eruditissimis etiam viris inprimis Magnò illi Melanchtoni, Pucero, Morlino, Heshusio, Selneccero, & aliis probata eruditio, ac deniq; ipsi cum tot Electoribus, Principibus, Comitibus ac alijs Statibus Romani Imperii communis fidei confessio, cum ipsius prædictis Historicis laboribus commune habebant, in quæ omnia pariter tu talem

totq;

totꝫ injuriis refertam inveſtivam, nunc demum, & quidem toto quadriennio, poſt mortem ipſius ſcriberes, eamꝫ Decadi tuæ tertix præfigeres, & denuo repeteres?

Profectò ſi cæteri omnes, excepto te, tanquam Magnifico quodam Reſtore, inſiperent, tum demum paria apud illos eſſe poſſent hæc; errores nimirum alicujus defuncti (& tamen ne ſic quidem aliter, re tota ad alium judicem jam devoluta, quàm ſecundum ſubjectam materiam, rejectisꝫ Parergis) modeſtè indicare: ac remotis omnibus verecundiæ Chriſtianiæꝫ manſuetudinis repagulis adeò in mortuum laſcivire & debachari. Nunc ſané, cum Dictatura tua extra pomoeria civitatis Groninganiæ ſe non extendat, in alia omnia abeunt, unoꝫ velut ore concludunt, nihil fuiſſe cauſſæ, cur, relicto argumento tibi propoſito, defunctum Hamelmannum (audis Vbbo?) Cur defunctum, dicimus, Hamelmannum in vita, moribus ac fidei con-

feſſio.

APOLOGIA

fessione tam inhumaniter attereres & conculcares.

Sed pergis in conspuendo Hamelmanno, & ne quis in persona ipsius aberret, addis *διελκῶς* & specificé: *Est enim satis notus ex vita & scriptis prioribus, Quandoquidem tu verecundiæ fines transiliens, homini, ut proximé dictum, pié defuncto & quiescenti, vitam antea actam, emissâq; scripta falsé & injuriosé exprobras, necessitas cunctos æqui bonique amatores adigit, ut rursus ejus patrocinium contra te suscipiant, & fescenninum illud virus per os & fauces in te retorqueant. Progredere igitur, si vir es, in lucem, & vel unicum tantum crimen demonstra, quod ipse tuis oculis coram in Hamelmanno conspexeris & animadverteris, non autem ex ipsius infensissimis hostibus, qui illo adhuc vivente ex se ipsis, sicut araneus ex se telam, nævos comminiscabantur, hauseris & apprehenderis. Et quos tandem alios hîc pro-*

duces

duces *βιογράφοι*, quam Petrum illum
 Lugenburgum, D. Pezelium, Tres illos
 fictitios studiosos, & reliquos istius gre-
 gis Satellites? quibus tamen jamdudum
 abunde atq; ita (fortassis etiam a' me ip-
 so, nisi fallor) responsum est, ut merito il-
 los pudeat, quod unquam frontem per-
 fricuerint, taliaq; divulgarent, quæ ad
 Calendas demum Græcas probabunt.
 Tu verò calumniarum illarum cur te
 participem facis? Docetne te Theologia
 tua, de quoquam defuncto sive mortuo
 adeò contumeliose judicare, antequam
 æquè tu ac ille in tremendo illo τῆς δει-
 κτικῆς κρίσεως iudicio constituti, rationem
 vitæ reddatis, & pro factis condigna præ-
 mia recipiatis? O homo mathæologe, qui
 proximo tuo ἐκ τῆς ἐπιχειρηματικῆς detra-
 his, eumq; ante tempus iudicas & con-
 demnas, de festuca eruenda sollicitus,
 trabem autem in proprio oculo non cer-
 nens, quale rursus ad tribunal Salvatoris
 nostri expectabis iudicium? Quid si ille
 jam

Quid

A P O L O G I A

Quid statuat de te, sine te deliberet ipse?

Audi etiam quid tibi tuæque *ἁλυσία*
& dicacitati occinat Tullius: *Omnis*, in-
quit, *animadversio & castigatio contumelia*
vacare debet. Quid itidem Gregorius Na-
zianzenus: *Hanc*, ait, *rationem tene, ut par-*
tim illum corrigas, idque leniter & humane, non
ut hostis, neque ut durus & rigidus Medicus, neque
ut sectionibus tantum & cauteriis adversus
morbum sciens grassari; partim te ipsum accu-
ses, infirmitatisque tuæ tibi conscius sis.

Sed esto, Hamelmannum dum adhuc
in vivis ageret, non fuisse plane *ἀναμάρ-*
τητον,

Nam vitis nemo sine nascitur, optimus ille
Qui minimis urgetur. (est)

Quid tamen hoc ad tuam cognitionem
& censuram, imò & ad tuam Androm-
cham? Qui potius effrenem tuum impe-
tum cohibere debuisses illo Horatiano:
Mævius absentē Nevium cum carperet. heus tu
Quidam ait, ignoras te: an ut ignotum dare nobis
Verba putas egomet mi ignosco Mævius inquit:
Sculcus et improbus hic amor est, dignusque notari

Sed

PRO HERM. HAMEL.

Sed pergamus etiam videre de Hamelmanni scriptis, quæ non minus, quam vitam ipsius virulentotuo ore adflasti & lancinasti. Ea verò duorum generum, hoc est, partim Theologica, partim Historica esse, ipsemet fortè audivisti. De Theologicis porrò ipsius te minus redè sentire, quis miretur, qui sciat, tibi & tuæ farinae ventosis hominibus nihil placere, quod aliis placet? Atq; ideò etiam in præsentiarum nihil aliud pro responsione expecta, quam illud ipsum, quod pro defensione suorum scriptorum ipsemet Hamelmannus vivens publicè in lucem emisit. Quo enim bono tecum ista per eandem lineam reciprocaretur serra?

Historica scripta ejusdem quod attinet, sufficit, ea non solù Illustrissimis Principibus ac Comitibus Sacri Romani Imperii, haud ingrata, sed & gravissimis eruditissimisq; viris, Ranzovio, Chytræo, Reineccio, Meibomio, Reusnero Henningio & aliis probata fuisse, quibus tu nequidè

digné

APOLOGIA

digné matellam porrexeris. Et proinde etiam ipse Hamelmannus, talium virorum exactissimo iudicio fretus, tibi in pulvere scholastico occupato hinc affricare illud Flacci:

*Complures alios doctos ego quos & amicos
Prudens prætereo, quibus hæc sint qualiacūq;
Arridere velim, doliturus si placeant spe
Deterius nostra: Demetri teq; Tigelli
Discipulorum inter jubeo plorare cathedras.*

Imò & cum Guntheri Ligurino sic te alloqui videtur:

*Quemq; sui meminisse decet, nos nominis alii
Nō sumus, egregios vix suscipit aula Poetas.
Hoc tamen in cœtu non deerit forsitan unus,
Vel duo, vel plures, qui me Grethane legendū
Esse putent, lectoq; semel, rursumq; relecto
Plus faveant.*

Verum enimverò in utroq; genere scripti stylum fortassis minus accuratum & politum accusas? Frustra. Neq; enim tam lingua picturata, titillatrix Rhetorica, & Asiatica verboritas, quàm simplex

veri-

veritatis oratio est curanda, nec possunt omnes tam suaviter, ac tu, in illo latinitatis Parnasso somniare. Præclare utiq; Plinius dicere solitus fuit: *Scitò eum pessimè dicere, qui laudabitur maximè.* Nonne & Euripides, cum septuaginta quinque tragædias scripserit, in solis tamen quinque tantummodo vicit?

Quia verò ea ipsa, quæ de VVigberto, Jadelæa, Mellumæa, & Altenburgica arcibus, Vlrico, Ottone, Joanne primo, Hunone, Friderico, Leone interfecto, Embdâ redemptâ, &c. conficta esse audacter, imò impudenter, asseveras, ante multos annos scripsit, & in peculiari- bus libellis evulgavit Hamelmannus, cur non citius in arenam descendisti, qui nunc tanto supercilio de ipsius scriptis pronuntias, ejusq; errores ad solem exposuisti? Hiclatum habebas campum, & potuisses forsan etiam gloriolam quandam apud Sciolos & ἀυθαδὸςόμῶς aucupari. Errorem etiam ipsi vivo monstras

A P O L O G I A

ses? Non utique tanquam α' ω λ α ν ι ς arroganter vel tuam vel aliorum candidas emendationes respuisset unquam, sed gratiis tibi illisq; habitis, certissimé culpam agnovisset, sententiam mutasset, meliora docenti cessisset, & vel ipse palàm priora correxisset. Et quid ni? Notum illi erat illud Sapientis: *Nemo est mortalium, quem non aliqua pars ignorantia attingat, hanc contagionem ex ipsa mortalitate traximus. Nam homo cum errat, humanitus errat. Errorem autem in homine calumniari, est toti ipsi mortalitati convicium facere.* Sed de his satis.

Subjungis aliud Encomium his verbis: *Haud dignus, cui sua scribenda, id est, contaminanda, ac vitianda commiserit inter clarissimas Comitum Germaniæ familia.* Quid Hamelmannus de sua tenuitate & imbecillitate in conscribendo Chronico Oldenburgico, veritati nullam pompam addens, modesté ipsemet senserit, vel sola satis superq; declarat epistola Dedic-

toria

toria ad Comites Oldenburgicos directa, ex qua etiam luce meridiana clarius apparet, quæ illum occasio ad scribendum impulerit. Ea ipsa verò opera tantum abest, ut clarissimam familiam Oldenburgicam commaculet & vitiet, ut etiam Generosi & Illustres Comites Oldenburgici, se pro illa Hamelmanno plurimum debere, etiamnum libenter fateantur.

Tàm futile igitur est de Styli Hamelmannici aptitudine & dignitate, non considerato rerum tractatarum pondere, multum lallare, quàm stolidum est, si quis citharoedum optimum esse eum affirmet, qui quàm pulcherrima purpura sit indutus, cæterum ad ipsius in fidibus, & in cantu numerorum ac modulationis rationem non advertat. Utenim Nicosttrato illi ab Hercule oriundo, sicut alibi ait Politanus, maximo quidẽ athleta, sed turpissima facie homini, nemo idcirco Milesium illum Alcæum, ludatorem &

APOLOGIA

ipsum, in stadio præposuerit, quod esset
adolescens formosissimus, neque enim de
forma illic agitur, sed de virtute: Ita nec
historia, si qua ei extrinsecus ornamenta,
velut equo phaleræ, ad jungantur, nuda
huic, atque sobriæ suasque tantum partes in
simplici narratione exequenti, ante fere-
tur. Nec ignoras, te ipsum alibi scri-
ptum reliquisse: *De Stylo te sæpe minus
fuisse sollicitum. Qui si forte non satis placeat
nonnullis, hominibus nimirum delicatis, aut
etiam in reprehensionem incurrat, non te id ma-
gnopere moturum, ut qui famam haud inde au-
cuperis, nec facultatem ejus rei tibi adscribas.*

Agnoscis verba tua? Eandem quoque
mentem Hamelmanno, & hoc amplius
etiam Arnobio lib. 2. antehac fuisse pu-
ta. *Cum de rebus, inquit is, agitur ab ostenta-
tione submotis, quid dicatur, spectandum est,
non quali cum amœnitate dicatur: nec quid au-
res commulceat, sed quas adferat audientibus
utilitates: maxime cum sciamus, etiam quos-
dam sapientiæ deditos nos tantum abjecisse*

sermo-

sermonis cultum, verum etiam cum possent ornatius atq; uberius loqui, triviale studio humilitatem secutos, ne corrumpere scilicet gravitatis rigorem, & sobistica se potius ostentatione jactarent.

Et posito, quod forté Hamelmanno quis elegantius res gestas familiæ Oldenburgicæ describere potuisset, id quod ille etiam non obscure in sæpius nominata epistola dedicatoria est largitus, inde tamen non efficies, ipsius Chronicon nihil aliud esse, quàm contaminationem saltem sive vitiationem (ut ita loquar) clarissimæ antiquissimæq; familiæ Oldenburgicæ, non magis, quàm si cuiquã persuadere coneris, bonum vinum ob id foras effundendum esse, quia aliud melius vel optimum alibi reperiat. Quin potius, ut Plinius dicitabat: *Nullus est tam malus liber, qui non aliqua ex parte profit.* Nec sunt hîc Hesperidum horti, quorum aurea poma pervigil aliquis Draco custodiat. Omnibus patet introitus, nec

A P O L O G I A

opus est prætolari Herculem. Interim tamen Hamelmanno, salebrofam illam viam primitus aperienti, laus illa non est invidenda, quod sit,

ὄυτε κκαυς Θ, ὄυτε πρῶτ Θ, h. e.

Neq₃ pessimus, neq₃ primus.

Sed quid opus est multiloquio? Vel unius Reineri Reineccii, D E U S bone, quanti viri! judicium debitam dignitatem scriptioni Hamelmannicæ vendicat, cum is Hamelmanni lucubrationes de familia Oldenburgica, equidem antehac, non tamē tanta, quanta nunc, emissas cura, commendare non erubescat.

Nihil etiam honori Hamelmanni derogat, quod in epistola tua excusatoria hæc verba annexis: *Verè quoq₃ affirmare possum, non pauca ad illustrandas celebrandasq₃ res Oldenburgicas pertinentia, mihi nota, in opere Hamelmannico ab auctore prorsus somnolenter præterita vel omissa esse*; Speramus enim nihil omissum quod ad rem propriè faciat. Si quid verò addendum

restat

restat, addi id poterit quando cunq̄, nulla temporis præscriptione obstante, siquidem, ut inquit Antiquarius ille Romanus, *Nemo reprehensus est, qui è segete ad spicilegium reliquit stipulam.* Et si in rebus Oldenburgicis adeo versatus es, ut gloriaris, cur non potius, relictis tuis convitiis & Sarcasmis, earundem latiore elegantioreq̄ tractationem mox in tuis decadibus, vel etiam in peculiari quodam scripto instituis, cum utique hoc labore magnam apud Illustrem Comitem Oldenburgicum gratiam inire, munusq̄ non exiguum lucrari potuisses? Atque illud fortassis minoris periculi, imò ex re tua quoq̄ fuisset magis, quam per inanes ac malè detortas quasdam calumnias de lectoribus quibusvis, vel etiam de toto mundo (ut aliquoties ad conciliandam benevolentiam exclamas) benè mereri velle.

Sed heus Emmi, in aurem. Serione loqueris, vel an palpum obtrudere fa-

APOLOGIA

tagis, dum familiam Comitum Oldenburgicorum inter clarissimas Germaniæ numeras? Nonnulli certè (quamvis re ipsa verum dixeris) existimant, ex ore jejuno & insincero istam laudem proficisci, maximè quia Mimus illis insufurrat:

Malus, ubi bonum se simulat, tunc est pessimus.

Imò quia principium familiæ Oldenburgicæ in V Vigberto oppugnas, & pro virili (quanquam irrito conatu) omnia illa, quæ à sexcentis fere annis à majoribus per manus quasi tradita, postmodum fideliter annotata, & nunc demum divulgata sunt, irrides, vanitatis coarguis & pessundare conaris, atq; hoc amplius, capiti Illustris & Generosi Herois, Comitis Gerardi Oldenburgici, in *tertia tua decade*, tales rosas inspargis, quæ latronem, Prædonem, Sinonem, (hic enim, ut V Vittenius tuus canit, fraude suctus fuit) & extremæ nequitiei hominem, non Generosum Comitem decent, & de-

nique

nique in modo dicta tertia tua decade Oldenburgicis in universon hanc notam impingis, quod vera falsis mitceant, invertendum censent prædictum tuum encomium, ut nimirum tu meritò indignus censearis, qui ita clarissimam familiam laudatumq; populum commulares & vitiares, dignus verò sis, quem familia ista meritis virtutibus ornet & cohonestet. Rides fortassis ista. Sed cave, nunc in te folia cadunt, fieri potest, ut brevi cadant arbores.

Audiamus porrò Epiphonema tuum, quod prædicta convitia subsequitur: *Ita enim, inquis, accidere solet, ut qui sciens rem vanam pro vera prodit, etiam cætera sua omnia, quamvis vera, suspecta & contempta reddat.* Hamelmannum ἐν πλοαίρεσος, scienter, & consilio, vanam quampiam rem pro vera, vel, ut Homerus loquitur,

Ψεύδεια πολλά ἐτ' ὅμοισι ῥ' ὁμοία, h. e.

Plurima figmenta simillima veris, unquam prodidisse, tam vanum & puti-

D 5 dum

APOLOGIA

dum est, ut nihil magis. Præterquam enim quod in hominem sanæ mentis non cadit ista impudentia, ut se sciens volensq; aliis deridendum propinet, insuper etiam Deo *υπεροψωνωσιν* perspectum est, bonum hunc virum ne per somnium quidem cogitasse, ut nugas, falsa, vana, absurda, & ficta (hæc tua, ò Mome, sunt emblemata) cuiquam mortalium studiose & dolo malo obtruderet, vel de industria mentiretur, sed quidquid scripsit, etiamsi, rem ipsam quod attinet, sit minutissimum, illud omne mutuatus est ab aliis auctoribus (quorum syllabus sive nomenclatio mox post proœmium subjicitur) qui ipsi in hac palestra præiverunt. Imò ut non solum illis notum est, quibus cum hisce de rebus contulit, verum etiam ipsa evidentia testatur, religio ferè ipsi fuit, quidquam in medium proferre, nisi statim adductis auctorum, quorum fide nititur, formalibus verbis, veluti statuminibus quibusdam rigidioribus,

sub

ribus,

ribus, obfirmaret & suffulciret. Tuné ve-
rò ista vituperas? Audi Comicum longé
aliter sentientem:

— — — in *Andriam*, inquit, ex *Perinthia*

Facetur transtulisse, atq; usum pro suis.

Id isti vituperant factum atq; in eo disputant,

Contaminari non decere fabulas.

Faciunt nã intelligendo ut nihil intelligant.

Qui quum hunc accusant, Nævium, Plautum,
Ennium

Accusant, quos hic noster autores habet:

Quorum æmulari exoptat negligentiam

Potius, quam istorum obscuram diligentiam.

Idem & alibi.

Habet bonorum exemplum, quo exemplo sibi

Licere id facere, quod illi fecerunt, putat.

Et cur, mi homo, minorem tribueret
Hamelmannus fidem indigenis scripto-
ribus, quorū Chirographi libelli adhuc in
Archivo Illustris Comitum Oldenburgici
fideliter asservantur, nimirū Annalibus

Olden-

APOLOGIA

denburgicis ac Rastedensibus, Henrico V Voltero (qui ante annos 164. vixit & scripsit) Ioanni Schiffhovvero, viro, ut ante centum & plures annos, tempora ista tulerunt, satis claro & docto, Romero Sedichio, Antonio Blomio, Laurentio Michaëlis, & nonnullis aliis, qui, ut quivis bonus paterfamilias, quid domi suæ, ita quid in regione sua acciderit, penitissimè scire & observare potuerunt, quàm tu vel annalibus tuis (quos toties in ore geris, ut *decad. 1. pag. 95. 97. 119. 291. 350.* & alibi videre licet.) Vel Frisicis etiam quibusdam rapsodis, scilicet V Vorperio, Emoniantistiti V Verumano, Grimershemio, Sicconi Benninga (ac huic etiam bonarum literarum prorsus ignaro) nec non reliquis, quorum nomen æque hætenus obscurum & incognitum fuit? Nec vel tantillum officit, si tu fortassis illorum fidem elevas, vanamq; esse existimes. Tibine enim, qui ante paucos annos primum natus, vel an illis, qui quò

pro-

propiores illi ætati fuerunt, eò etiam constantius, & quidem in patria sua, illa, quæ ex ipsis Hamelmannus fideliter exscripsit, expiscari & scribere potuerunt, ista omnia erunt notiora? Largiamur etiam, veteres illos auctores in aliquibus non usque quaque fidei litasse, sed aliquando quædam majora vero tradidisse (quam illud adhuc *κειρόμενον* est, ut & ab historico nemo unquam juratores exegit) num ideò Hamelmannus ex suo cerebro quidquam vani scienter finixisse, & in vulgus sparsisse dici potest? Cur non eadem erga ipsum uteris modestia, qua erga alios passim a te citatos auctores, quibus narrationum suarum fidem tuendam relinquis, fama illorum minime læsa vel denigrata?

Sed ogganis, Hamelmannum nihilo minus inter verum & falsum distinguere, atq; illa quæ tu, tanquam vana & minus vera, excerpisti, potius refingere & corrigere, quàm imitari debuisse, juxta illud Catonis:

Quod

AP O L O G I A

*Quod nosti haud rectè factum, nolito silere,
Ne videare malos imitari velle tacendo.*

Vicisses proculdubio, Emmi, si præsuppositum tuum non claudicaret, quod tamen, proh dolor, adeò verum est, ut vel lippi videant, te hic ἐπὶ τῷ ἀρχῆω λαμβά-
vdy. Tu'ne enim falsitatem narrationum Hamelmannicarum ex arte veri ostendisti? Num satis fuit dicere, hoc vel illud verum non esse, non autem probare? Et cui tandem homini sanæ mentis persuadebis, quia tu fortè ac conterranei tui, relationibus historicis Hamelmanni fidere recusatis, ob id eas statim absq̃ omni exceptione falsas esse? Egregia sanè alios convincendi ratio, non admodum dissimilis illius Blateronis diæterio, qui argumenta, quæ solvi non possent, superbe contemni debere, hortabatur. Utrumq̃ εἰς κόραυς meritò est alegandum: præsertim cum tu in hac causa idem non possis esse pars, & iudex, & testis.

Quid si etiam Hamelmannus corniculæ Æsopicæ memor, præ modestia

quid.

quidquam refringere noluerit? Quid si tot testibus & testimoniis contradicere, ea quæ in hisce terris tot annorum auctoritas & vetustas approbavit & recepit, in dubium vocare, abrogare, & vilipendere non licuerit? Quid si denique cum illo Philosopho te alloquatur, *Hæc ita vera si quis quaesierit unde sciam, si voluero, non respondebo, Quis coacturus est? Tunc coges? Si unquam legisti Thaliæ Herodoti, invenisti proculdubio, quid auctor iste in simili ferè re sentiat. Ex his, inquit, quæ narrantur, hoc quod dixi propius fidem est: tamen quod minus credibile est, quandoquid em commemoratur, commemorare debeo. Eodem etiam spectat illud Corn. Taciti lib. 13. Nos consensum, inquit, auctorũ secuti, quæ diversa prodiderint, sub nominibus ipsorum trademus. Imò quid scribis ipse, deca. 1. pag. 358? Quæ, ais, si ego, ut ab illis memoriæ prodita sunt, non recitarem, verear præter fidem historici facere videri me posse. Legis ista & non erubescis? Profectò Martialis hinc tibi aurem vellicare videtur, dum ait:*

Quod

APOLOGIA

*Quod si non illum, sed me peccasse putabis,
Tunc ego te credam cordis habere nihil.*

Quàm libenter etiam, Audacule, aliis
persuaderes, quia, ut tu putas, nonnulla
ab Hamelmanno, fidem tuam exceden-
tia, commemorantur, ideò reliqua ipsius,
quantumvis vera, suspecta & contem-
nenda esse. Tu scilicet ex fimbria de to-
to texto iudicas, h. e. ex uno pusillo om-
nium coniecturam facis, præterita item,
antiqua, nova, & hominis memoriam
non excedentia, apud tuum tribunal
eandem fidem merentur. Quæ autem
ista est invidia, ob unum alterumve for-
tassis nævum aliquem, nondum legiti-
mè demonstratum, ac in parte hæren-
tem, totum corpus abjicere? Num utile
per inutile vitiatur, quoties utile ab inu-
tili separari potest? Num ideò Nilus
damnandus, quod Crocodilum generet?
Quin potius ut livorem alibi aut macu-
lam in ebore aut marmore sculpto tole-
ramus, si cætera arti respondeant, ita & in

audito.

audtoribus vitiū unum aliquod dissimulandum erit, si cætera ejusmodi sint, ut legentibus utilitatem aliquam non parvam afferre possint. Pluribus hîc non est opus verbis. Tu qui huic audaciæ in excusatoria tua epistola frustra mederi conatus es, ac omnia illa, quæcunq; in Decadas tuas coniecisti, folia Sybillæ, verioraq; iis, quæ apud Sagram acciderunt, esse existimas, fortassis brevi aliorum quoque subibis censuram, qui te docebunt, non merum illis inesse lac gallinaceum: Omnes, inquit Varro, *Videmur nobis sapere, festivi, belli, cum simus copreæ.* Et fortassis non inepté aliquando in te ita ludent:

*Ex solido esse prius vulgus quem credidit auro,
Extrorsum auratus, plumbeus intus erit.*

Progreditur jam in suo libello famoso noster Annaloscibonides, & hæc verba subjicit: *Cui verò bonus nugator homini sanæ mentis, & modicè rerum nostratium perito persuadebit, quæ primæ & secundæ parti operis sui impressit, cætera enim legere nondum potui.*

E

Sed

A P O L O G I A

Sed quorsum, Vbbo, istæ virulenti calami tui punctiones? Quis te aliosve nasutulos imperiosè cogit, ut in Hamelmanni aliorumve sententiam pedibus eatis? Tu ille es, qui censuram hîc nobis sine suffragio gerat? Tu, qui provideat, neres Friiica, quam tactâ esse putas, damni quid sentiat? Si verò adhuc conscientiam habes, necessum est, ut ad malleum Sacræ Scripturæ adhorrescat: *Qui dixerit fratri suo Racha, obnoxius erit concilio: quisquis autem dixerit fatue, obnoxius erit gehennæ incendio.* Quod si porrò nugæ tantum sunt, quæ Hamelmannus emisit (ut tu tamen ex fastuosi tui pectoris scrinio solus ac nimis arroganter depromis & pronuntias (cur in illis tragædias agis, & pulmonem non aliter anhelatione levas?

Cæterum inter illas, si Diis placet, nugas, quas Vbbo Emmius Grethanus Hamelmanno odiosius affingit, primo loco statuitur hoc, quod dicitur: *VVigbertum VVidekindi Saxonis filium, conditorem familiae Oldenburgicæ, ducta in conjugem Prin-*

cipis

cipis Frisici filia, præter principatus alios in do-
cem totam ferè Frisiam accepisse, eoq; jure fre-
cos posteros ejus Comites Oldenburgicos mag-
nam Friscarum regionum partem Vendicasse
sibi, atq; etiam possedisse. Canis festinans, ut
 in proverbio dicitur, cæcos parit catulos.
 Id Censori huic etiam accidit. Si enim
 proœmii, Chronico Oldenburgico præ-
 fixi, evulgationem expectasset Emmius;
 atq; illud aliquanto penitius introspexis-
 set, quî potuisset tam impudenter asse-
 re, nugas meras esse, quod VVigbertus
 VVitikindi Saxonis filius familiæ Ol-
 denburgicæ conditor prædicetur? Quia
 enim ibi, recensitis aliquot opinionibus,
 tandem ex Alberti Cranzii, Polyhisto-
 ris illius Reineri Reineccii, Michaelis
 Beutheri, Petri Albini Nivemontii, Hie-
 ronymi Henningii, Eliæ Reusneri, cla-
 rissimorum historicorum nostri tempo-
 ris, sententia Hamelmannus asserit &
 statuit, ex VVitikindæa familia, imò ex
 prædicto VVigberto Comites Ringel-
 heimios & Oldenburgicos originem
 suam traxisse, cui traditioni hætenus

A P O L O G I A

etiam nemo unquam contradixit, qui non impudens est Balatro Emmius, qui tales tantosque viros, una cum illo, omnes pro nugatoribus exclamat & fugillat? O facinus, talium virorum capitibus nunc demum a Ludimagistro coronam detrahi, quam haecenus applaudentibus omnibus laudabiliter gestarunt.

Sed videamus, fodes, quomodo ille ipse in descriptione originis familiae Oldenburgicae, quam secundae Decadi praefixit, acu rem tetigerit. A Conradi enim 2. Imperatoris fratre Ernesto Suevo exorsus, mox ad ipsius filium Ernestum (quem alii seditiosum appellant) atque ejus rursus filiam Idam Suevicam descendens, hujus gratam Rixam vel Rikensam matrimonio copulat Elimaro. 1. Comiti Oldenburgico, & ex hisce duabus personis deinceps stemma Oldenburgicum texit. Qua igitur injuria te offendit clarissimus ille heros Fridericus Comes Oldenburgicus, quem in *1. tua*

decade

decade pag. 253. ut propinquum & antecessorem Elimari I. introducis, ut illum ex Genealogia tua prorsus exterminares? Unde etiam Elimarus iste primus, quem Comites Oldenburgici in sua familia equidem agnoscere non dedignantur? Eumne αὐτόχθονα, avem sine ovo, vel ἀπὸ γένεσσε esse & parentes habuisse censes? Cui denique in recensitione majorum ipsius plus fidei tribuemus, tibi ne, qui hic magis mutus quam piscis, vel an prænominatis clarissimis historicis, imò & indigenis scriptoribus, qui verum exordium ut antiquissimæ hujus familiæ: ita & antecessorum Elimari primi altius repetierunt & ostenderunt, quos omnes tu, homo nove, sepelire & imis ceris eradere contendis? Et hæc tamen est illa Frisica sapientia, quam qui adorare satagit, eum foenum esse, quis impediat?

De conjugè Ducis VVigberti, ejusque dote etiam litem moves. Nomen ejus quod attinet, variatur sententiis, an Sin-

A P O L O G I A

dacildæ vel Odradæ illi fuerit, cæterum in matrimonio VVigberti vixisse, ex Henningio pag. 2. & 263. & Reusnero pag. 261. (nisi & illi tibi sunt nugatores) discere potes, quorum iste, illam quoq; reginam Frisæ appellat. De dote quis tecum pugnet? Tuné enim is, qui norit,

Junonem quo pacto duxit Iuppiter olim?
Nec juvat, in tuis scriptoribus ea de re esse silentium. Sufficit namq; pro defensione honoris Hamelmanni, cum vetusti ævi tenebras perambulanti, hæc non aliter, ac scripsit, in annalibus patriis invenisse, ut suo tempore ad oculum demonstrabitur. Tu si credere etiam illis nolueris, necesse est, ut tam diu expectes, donec ab Avo Sindacildæ Radbodo (quem ipsemet in 1. Decade pag. 136. Plutonis hospitem esse innuis) veram quantitatem dotis diligenter expiscari cures. Alii certé minus laborant de eo, ac de ranis palustribus vel veteribus tuis ocreis, maximé cum ibidem pag. 138. ipsemet as-

seve-

severes, de successoribus familiae Rad-
bodi perobscura ad Frisios pervenisse,
pené ut nulla fuisse videantur.

Post hæc sudes in oculis tuis sunt, filius
VVigberti VValbertus, ejusque conjunx
Alburga, nec non Iadelea, Alburgica,
& Mellumæa arces, item quæ de Reine-
ro, Theodorico, Vlrico, Ottone, Olden-
burgicis, Rustringiæque Comitibus, eo-
rumque factis ab Hamelmanno comme-
morantur. Sed frustra & hîc te torques
& ringeris. VValbertum enim VVig-
berti filium, & hoc amplius maritum Alt-
burgæ Lesmonensis fuisse, ex ejusque no-
mine arcem Alburgicam sive Aldenbur-
gicam, parva nominis inflexione, cogno-
minatam esse, post auctores patrioscum
Henningio & Reusnero itidem in pro-
oemio astruxit Hamelmannus. Tu illis
nec visis nec lectis, quid tumultuaris, &
illum nugarum reum agis? Quasi verò
ἀπὸ Ναυνάκx & inauditum sit, etiam ma-
gnos Reges & Principes, ut de se, ita &
de conjugibus suis, civitatibus ac arcibus

APOLOGIA

nomina indidisse. Historiæ leguntor per
otium, Vbbo, & disces.

Iadelæam & Mellumæam arces (for-
tassis Esonstadium, Cammingaburgum
& Britsemburgum, a te commemorata
fortalitia, esse existimans) ariete quoque
tuo petis, sed invanum. Eas enim ante
sexcentos & plures annos in designatis
locis verissimè stetitisse, sed fluctibus irati
maris absorptas, non solum patrii & ex-
teri scriptores unanimiter attestantur,
sed earundem quoq; existentia (quam
equidem popularistius David Fabricius
Esenfis, Pastor Resterhagensis, neuti-
quam ignoravit, ut tabulæ ipsius Geo-
graphicæ ostendunt) adeò notoria est in
hisce locis, ut vel rustici, te, talia tam au-
dacter negantem, vanitatis ac impuden-
tiæ redarguentes, Sincipiti tuo cucurbi-
tas adhibendas esse censeant. Quid? quod
intra seculum etiam rudera istarum ar-
cium in aqua Salacia sive recessu maris
adhuc conspici & calcari potuisse, com-

plures

plures testantur, qui ab avis & parentibus suis talia fido relatu recenseri audiverunt. Tu verò, cum pueros Lerae & Nordæ institueres, non legisti in Catone:

*Judicium populi tu ne contempseris unus,
Ne nulli placeas, dum vis contemner e multos?*

Malè quoq; te habet, quod Ulricus & Otto se scripserunt Comites Oldenburgi, Iadeleæ, Rustringia, Ammerlandiæ & Bro:meriæ. Nunc verò Hamelmannus hos titulos, nullo præeunte, primus excogitavit, & non potius ex sæpius nominatis indigenis scriptoribus *κατὰ πρόσας* exscripsit, qua in re etiam *ὁμοσπονδίας* habet Henningium & Reusnerum, quos te vidisse vel legisse, quis credat? Nonne etiam tempore Imperatorum Friderici & Philippi anno salutis 1180. jam tum nomen Comitum Rustria & Ambria notum fuisse, duobus adductis diplomatis in proœmio comprobavit Hamelmannus? Nonne antiquus scriptor Helmodus, ante annos plures quam qua-

APOLOGIA 089

dringentos, meminit Comitum Oldenburgi, Ammerlandiæ, & de terra Fresonum? Nonne Henricus V Volterus eosdem, ante annos centum sexaginta quatuor, passim vocat Comites Rustringiæ, dictos de Oldenborch Ammirorum? Hos verò titulos jure successionis hereditario in illos derivatos, & proinde ab ipsis usurpatos esse, tantum abest, ut propter tuam infitiationem vel incredulitatem falsum vel fictum sit, ut etiam malefanam tuam temeritatem vel potius fatuitatem prodas, eo ipso, quod in hos aliis omnibus fidem prorsus derogas, te verò, tanquam alterum quendam Janum, æque postica ac anteriora cernentem superciliosè substituis & proclamas, qui solus noverit,

Quæ sint, quæ fuerunt, quæ mox ventura sequantur.

Brocmeriam quod attinet, scimus equidem, ea hodierno seculo cui pareat. Tu verò hîc nobis indubitanter astrues, quis ante quingentos & plures annos ei do-

mina.

minatus fuerit? Ariolaberis quidem, sed quis eo moveatur? Non enim Kenones & Foccones tui tantam ætatem attingunt, & proinde minimè absurdum est credere, ut Comitem Oldenburgicum Gerardum (irrefragabiliter id Caroli Burgundi diplomate illæso convincente) ita & vetustos illos Comites Oldenburgicos in Brocmeriam vicinam jus aliquod sibi vindicasse, cum & nonnullas alias ditiones proximè adjacentes tunc possederint, quæ tamen deinceps lapsu temporis priores dominos mutarunt, & nunc aliorum imperia agnoscunt. Quantum namq; in hisce rebus edax tempus tot annorum, addicendo nimirum ex privato in publicum, & ex publico in privatum, quanta itidem in longis seculis vicissitudo esse possit pellentium & repellentium invicem nationum & populorum, clarius est, quàm ut longiore explicatione indigeat. Circumspicienti enim in historia quatuor Monarchiarum, de fatalibus mutationibus

impe-

A P O L O G I A

imperatorum & dominiorum sylva Exemplorum occurrit. Nec minus scité, quàm veré Poëta Venusinus:

*Debemur morti nos, nostraq;: si ve receptus
Terra Neptunus, classeis Aquilonibus arcet
Regis opus, sterilis ve diu palus, aptaq; remis
Vicinas urbeis alit, & grave sentit aratrum:
Seu cursum mutavit iniquū frugibus annis
Doctus inter melius, Mortalia facta peri-
bunt.*

Et proinde nonnulli, cum te ad cachinnos tam propensum videant, & ipsi vix eos tenere potuerunt, profundé ridentes puerilem tuam sollicitudinē, dum adeò anxie in epistola tua excusatoria (injuriarum cumulatoria dici debuisset) trepidas & metuis, ne ob id, quod Hamelmannus scriptum reliquit, quasdam Friae Orientalis partes ante quingentos & plures annos quondam sub ditione Comitum Oldenburgicorum fuisse, bella & similtates inter Comites vicinos etiamnum ingruant. Sed esto bono animo,

Vb-

Vbbo, & istum metum vanum esse certò scito, cum isthæc jam dudum sint sopita. Alioquin enim & Fredeburgicæ arcis restaret repetitio, quam olim, & quidem ante centum sexaginta quinque annos cum Markesio, Etzelio & aliis pagis Comiti Theodorico Oldenburgico non jure sequestri (ut tu decados 3. pag. 49. putidè fingis) sed jure dominii adhuc subfuisse, literæ sigillatæ, nullo defectu laborantes, attestantur. Veni saltem, authenticas ostendemus,

Exstructionem Coenobii Iadelæi & dotationem fani Repsholtani, quod eadem audacia infitieris, nemo est qui curet. Cum enim, ut ante dictum, patrii scriptores hîc tibi in faciem contradicant, tuque sanè non sis is, qui solus germanum canumque verum eruere queat, frivolum esset tecum de hisce & similibus rebus, quas magni illi sinus maris, Dullartus, Flevus, Iadanus, jam abscondunt, ubi prius oppida, pagi, villæ, cul-

tissi-

APOLOGIA

tissimaq; prata (ut ipsemet scribis) fuerunt, digladiari. Si enim Academiam jam diu mortuam excitare, & omnia controversa facere, imò omne ævum suo metiri licet, nihil utiq; certitudinis in rebus antiquis & vetustis retinebimus, quod non sciolus aliquis Argus perlustret, & petulanti splene cachinno irrideat. Exemplo nobis sit magnus ille Aristoteles. Etsi enim Homerus, Diærys, Dares, Herodotus, Thucydides, Livius, Virgilius, Messala, Halicarnassæus, uno quasi ore affirmant, Trojam fuisse, eamq; a Græcis captam esse, is tamen solus negat, vetustatisq; hæc commenta potius quam veritatis monumenta putat. Quis autem huic uni fidem habeat, cæteris omnibus deroget, nisi cum ratione insanire malit? Eadem planè ratione ridendi etiam sunt Sarcasmi tui, quibus exstructionem aggerum Jadanorum, Aquæductus Sliccani, & arcis Grothusæ excepisti. Præterquam enim quod hic rursus a partibus

Ha-

Hamelmanni stat testimonium patrio-
rum scriptorum, cui nuda & nullis argu-
mentis vestita infitiatio tua ne hilum
quidem derogat, insuper etiam commu-
nis vox & fama, adhuc apud Butjadarum
posteriores superstes, confirmat, talem a-
quæductum istic locorum extitisse, sed
fluctibus marinis pessum ivisse, (utcuq;
valvæ fuerint æreæ, ut volunt, vel fer-
reæ, sive ligneæ) quos utiq; omnes non
efficiens cæcos & surdos, siquidem non
omnino temerè est quod vulgo dicti-
tant, unde & Ciceroni fama vulgi est
quoddam multitudinis testimonium,
non magis, quàm si neges, claustrum sive
Aquæductum quoque Bullenium, non
ita procul à confluvio Iadæ & Visurgis
olim situm, in rerum natura fuisse, ob id,
quod ibi Bremensium naves, proh dolor,
sæpenumerò jam Scyllam & Charybdim
experiri solent. Quinimò eadē facilitate,
qua Grothus hîc destruere conaris, etiã

infi-

A P O L O G I A

infitiari poteris, Bokeleburgicam, Dringe-
burgicam & Konevordam arces un-
quam Comitum Oldenburgicorum fuisse,
cum jam in oculos non incurrant. Sed
quis horum locorum, mi homo, tecum
faciet, & non potius te explodet & exsi-
bilabit, qui saltem vestigia illarum arci-
um conspexerit & calcârit, quorum utiqz
non exiguus adhuc superest numerus?
Certé ut Lucanus canit,

— — — *jam tota teguntur*

Pergama dumetis, etiam periêre ruinae;
num verò ideò Ilium nunquam extitisse
affirmabimus?

De Sibetho porrò Papinga tecum
non est quod quis controvertat. Virum
utique nobilem fuisse argumento est,
quod Dynastæ Jeverani & ipsi ex Papin-
garum familia originem traxerunt, in
quos etsi passim nimis iniquus es, ac,
quotiescunqz potes, scommata jâcis, (pro
quo officio tibi propediem exhibebitur
remuneratio) non tamen in 2. *tua decade*

pag.

pag. 111. Edonem VVimmekium Ru-
strum (abavum Dominæ Mariæ Jeve-
ranæ) nobili quidem ac veteri, sed perte-
nui familia ortum, Sibethum patrem (cu-
jus nomen procul dubio deinceps retu-
lit Sibethus Papinga, Hajonis Harlesii
frater germanus) VVimconem avum,
Edonem proavum, VVimconem alte-
rum abavum recensere potuisse, & prout
usus poscebat, arma quoq; pro patria sæ-
petulisse contra hostes, negare ausus fui-
sti. Hi igitur & iste Sibethus tamdiu pro
consanguineis meritò sunt reputandi,
quamdiu tu contrarium non monstra-
veris. Quod si tum, Vbbo, tibi noctua
volaverit, meliori jure te titillare & risu
ridum diducere poteris, nunc sanè, cum
neminem adhuc in puteo constrictum
teneas, occinitur tibi illud sapientis Ro-
mani: NEMINEM IRRISERIS.
Item ejusdem:

*Alterius dictum aut factum ne carpseris unquã,
Exemplo simili ne te derideat alter.*

F

For-

A P O L O G I A

Fortassis etiam notus tibi est Senarius
ille proverbialis:

Γελάει ὁ μωρὸς, καὶ πῦρ γελῶν ἦ.

Hoc est:

Ridet fatuus, ut nulla risus causa sit.

Exspectabamus jam finem cavillationum, sed ecce & Comitis Ottonis filius Ioannes examen tuum subire cogitur, verum fortuna nihilominus propitia. Nam quod tu tanquam nugatoriè ab Hamelmanno scriptum allatras, in quo calculo historici duo præclarissimi, Henningius nimirum & Reusnerus, illud signent: *Ioannes, inquit, Comes Oldenburgicus Henrico 2. Imperatori contra Saracenos & Græcos in Italia Anno Christi 1007. & decennio post contra Polonos militavit. Tenuit arces Mellum circa mare & Iadele ad Iadam fluvium à majoribus ædificatas, ex quibus Frisios ad Groningam usq; domuit. Quis vestrum majorem hinc fidem merebitur? Illi'ne qui possibilia & verisimilia affirmant, quibusq; ut patriæ monumenta, ita & communis hominum vox & fama*

ast.

astipulantur, an verò tu, qui simpliciter, prout in buccam venit, quæcunq; non sunt ad tuam salivam, aut in tuis commentariis non inveniuntur, tanquam ex Jovis diphthera petita, protinus respuis, negas, & mendacii arguis? Mi Grethane, non succedet tibi in hisce nundinis, alium mercatum quæras oportet.

Sed ne quis tibi jure objicere posset & illum versiculum proverbialem:

Νήπιος ὅς πατέρα κτείνας, ὕους ὑπολείπει.

Hoc est:

*Est fatuus qui patre perempto pignora
linquit.*

Idcirco etiam prædicti Comitis Ioannis filium, gloriosum illum Hunonem introducis, cæterum pro virili laborans, ut hic quoq; ex albo Comitum Oldenburgicorum extirpetur. Verba tua ita sonant: *A filio porrò Ioannis Hunone, Mellumæâ arce vi fluctuum everjà, incitante Alberto Archiepiscopo Bremensi, Frisios defecisse: illum animo contra periculũ firmato repente Castella sua per Frisiam præsidis munivisse & avertendæ*

A P O L O G I A

defectioni ulteriori nobilitatem suam omnem convocasse in arcem Iadelaam, & quid animi haberent, quid fidei, explorasse. Etsi hoc loco sub verborum involucris animum tuum oculis, digitis tamen & aure callemus, te in effectu non concedere, præfatum Comitem Hunonem unquam existisse, alioquin enim ipsi in confesso Comitum Oldenburgicorum, in Genealogia tua depictorum, sellam non invidisses. Sed præterquam quod ex iis, quæ in Chronico adduxit Hamelmannus, nec non ex annalibus Rastedensibus, Diplommatibus Romanorum Pontificum, Calixti, de anno 1124. Adriani, de anno 1158. & Clementis, de anno 1190. (quæ, cum opus fuerit, adhuc exhiberi possunt) impudens tua infitiatio liquidò refellitur, prædictumq; Hunonem una cum conjugè Gvvilla & filio Friderico monasterii Rastedensis fundatorem fuisse irrefragabiliter convincitur, insuper quoq; hodierno etiamnum tempore (ne de

com.

communi hominum voce & fama quidquam dicamus) eorum sepulchra ibi cernere & pedibus calcare licet, qua probatione si tibi non satis fit, quâ sano esse cerebro, & non potius plus setarum in mento, quam sensus in mente habere, dici potes?

De Alberti porrò Archiepiscopi Bremensis, tanquam corvi hiantis, inexplebili ambitione, avaritia & odio in vicinos Comites & populos, quæ retulit ex aliis Hamelmannus, vel ideò fidem merentur, quod tute ipsemet *in 1. tua decade pag. 232. 233. 234. 235.* eadem ferè narras & astruis, imò *pag. 233.* implicite Crantzii opinionem admittis, qui Comitatum Frisix ab Imperatore Henrico Archiepiscopo Alberto donatum, Comitatum Oldenburgicum fuisse scriptum reliquit. Etsi igitur in nonnullis circumstantiis à vobis dissidet Hamelmannus, interim tamen hoc manet, eum quoad ipsam narrationis substantiam, non planè

A P O L O G I A

meras hinc vendere nugas & fabulas, quin potius ut alia omnia, ita & hæc ex annalibus & id genus aliis documentis, quæ vel Crantzio vel tibi nunquam sunt visa, verbotenus quodammodo mutatum esse.

Frisios quoque ab Hunone ad Archiepiscopi Alberti instinctum defecisse, huicque defectioni Hunonem modis omnibus obviam ivisse, annalibus patriis id evidentissimè attestantibus, & post electionem Lamberti Schaffnaburgensis, Adami Bremensis, Alberti Abbatis Stagensis, & Alberti Crantzii, ambitiosi huius Archiepiscopi complexione, moribus, dictis ac factis probè consideratis, cur non erit verisimile? An quia tui annales hinc mussant? Egregium sanè argumentum, perinde ac si Oldenburgicorum quispiam narrationes tuas, de rebus quibusdam Frisicis, non admittat, sed nugas esse pronuntiet, ob id quod de illis in monumentis Oldenburgicis nihil testa-

tum

tum inveniatur. Illi utique didicerunt, si utraq; & suppetant & congruant, domesticis testimoniis externa conjungenda, si alterutra deficient, iis utendum quæ suppetunt, si discrepent, externis domestica præferenda, nisi notabilis absurditas hanc prærogativam excludat. Rectè namque Plinius admonet: *Ab unaquaq; gente exquirendam esse veritatem earum rerum, quarum notitia apud eam popularis est.* Tu cum nondum ostenderis, prædictis quidquam falsi vel absurdi inesse, frustra operam in iis evertendis consumsisti, perinde ac si laboriosè investigasses, utrum Carmenta mater Evandri plures habuerit dentes supernè, an infernè.

Cæterum perfacetè admodum exultas & tripudias, quod Hamelmannus certos quosdam nobiles, qui Iadelexæ Comiti Hunoni præstò fuerint, juramentoque fidelitatis se ei obstrinxerint, nomi-

A P O L O G I A

natum recensuit, quostu tamen aut nunquam vixisse, aut post aliquot demum secula natos esse existimas, & totam istam narrationem his verbis excipis: *Quis cachinnos hic teneat?* Mi Vbbo, tenebunt omnes boni, qui τὴν χλευασίαν oderunt, quiq; legerunt senarium illum:

Γέλωσ ἀκαρῶν ἐν βροτοῖς δφνὸρ κακόν.

Hoc est:

Non in loco ridere pergrave est malum.

Cur autem tu non tenueris, non attinet longius rationem inquirere, cum res ipsa clamet, te amarulentia & fastu intus discrutiatum (oratio siquidem minimè mendax est animi speculum) rostrum comprimere nequivisse, sed bonū hunc virum ἀφ' ὄψεσ & despectim aliis quoq; deridendum propinare voluisse. Quanto verò modestius fuisset, in historiarum hoc campo sine alicujus dolore & irrisione ludere, nec stylo vice teli uti? Ut enim turpe est viro gravi muliebri more

eju

ejulari, si quid doleat: ita impotentis animi indicium est, gaudio immoderato in cachinnum effundi. Quanquam hinc tibi cautione opus est, ne, tanquam metus ἀρεθὸς, λως, aliquando pro præmio reportes illud vulgatum:

Deridens alios, non inderisus abiit.

Nec enim Illustres & Generosi Comites Oldenburgici tam patienter ferent, qui se in ipsorum commisit fidem & tutelam, ut cum iniquè iniquus irrideas, quin potius admonebunt te suo tempore hujus præcepti:

*Difficile, at tutum est, flammantes claudere
sannas,*

*Ne fodiat jugulum lingua proterva suum.
Cum ridere voles & falsis ludere dictis,
Qui possit cedens os dare, quære parem.
Qui ludens crudum tentat tondere Leonem,
Exitium capiti consuit ipse suo.*

Nec est, quod in tui patrocinium huc
voces illud Flacci:

APOLOGIA

— — — *ridentem dicere verum*

Quid vetat?

Etsi enim veritas per se laudanda & commendanda, imò & historiarum oculus est, modò absq; convitiis & obtrectationibus dicatur, nemo tamen, priusquam melius probaveris, te verum dixisse fatebitur, ut cunq; etiam in cerebro tuo nihil addubites, nusquam hæreas, nihil nescias, sed pro auctoritate saltem censeas, damnes, pronunties. Fortassis aliquando, ut est apud Martialem:

— *Cum fateri Furia jusserit verum,
Prodente clames conscientia, SCRIPSI.*

Nam quod (aliis tamen nuncupatim hinc ipsi præcuntibus) enumeratos ab Hamelmanno nobiles partim nunquam vixisse, partim post aliquot demum secula natos esse, autumas, non probare hoc est, sed tanquam κεινόμενον & probandum pro vero assumere. Quis enim in individuo hoc tibi ἀποκαλύψει Præterea

fac,

fac, Hamelmanno hac in parte duces itineris obrepfisse, siquidem facilis ejusmodi in re & vetusta & ignota, quæque ad præcipuum scopum scribentis non pertinet (ut alibi ipsemet es fassus) est hallucinatio, quid tum postea? Num res est, bello quoque vindicanda? Num ideò in suffragium eundem de Hamelmanni fide & auctoritate? Quin potius ut ille ait:

Si id peccatum est, peccatum imprudentiæ est.

Et meministi adhuc fortassis, quid ipsemet primæ tuæ Decados pag. 250. scriptum reliqueris, nimirum, anno Christi 1099. nobiles nonnullos Frisicæ gentis, ut Tiepconem Fortemannum, Jarichum Ludigmannû, Eponem Hartmannum, Igonem Galamæum, Feiconem Botniam, Eilconem Sicconemque Liaucumas, & Vbbonem Harmanam accepta pro more cruce, signa Petri Eremitæ in bello sacro secutos, & ad hos porrò, Balduino

jam

A P O L O G I A

jam rerum potiente, Hommonem Hommingam, Godefridum Roordam, Sixtum Cammingam, Ziallingam Ockingam gentiles, notosq; homines profectos esse. Quid si autem Oldenburgicorum aliquis, lege tua usus, & hosce homines, ut & alios mirabiles in decadibus tuis introducos Harckos & Tiarckos unquam Solem, vel Nicæam, vel Cæsaream, vel Antiochiam, vel Hierosolymam, vel quamvis aliam urbem aspexisse neget? Commentariõne tuo rerum Frisicæ occidentalis ἀνωύμω, cui inniteris, illi indubitata fidem facies? Tu videris. Ille procul dubio difficulter tibi assentietur, nisi & eandẽ fidem commentarios quoque suos sortiri permittas, cum quod juris in ipsum statuis, id tibi in te ipso displicere haud debeat.

Et quò minus ab hoc proposito se dimoveri patiatur, in causa est, primum fœda ἀπιστοφισία tua (ignosce, quod veritas panditur) qua ibidem pag. 248. asseris:

Anni

Annitente maxime Urbano Tertio Pontifice, nec non multam quoque operam navante, habendis ad populum concionibus, praefato Petro quondam Eremita Ambianensi, admirabilem fervorem Principum Christianorum animos invasisse, Hierosolymae univ[er]saque terra Sanctae à Turcis recuperandae.

Ut enim BELLUM SACRUM Anno Christi 1094. ut Platina & Baleus, vel 1095. ceu alii malunt, in concilio Claremontano ab Urbano Secundo, non verò Urbano Tertio, decretum est, prout iidem Platina ac Baleus, & juxta illos Robertus Monachus, Fucherus Carnotensis, Guilelmus Tyrius, Speculum Vincentii Belvacensis, Auctor Chronici Hierosolymitani, Abrahamus Bucholzerus, & multi alii ex professo commemorant; Ut etiam Urbanus Secundus, patria Terruscus, Oddo vel Odoardus antea dictus, primum Cardinalis Hostiensis, postea temporibus Imperatoris Henrici Quarti Pontifex Romanus ordine CLXVI: Ita Urbanus

Ter-

APOLOGIA

Tertius, patria Mediolanensis, scepra sacri Romani Imperii tenente Friderico Barbarossa, Pontifex Romanus ordine C L X X I X, ut *Platina*, vel C L X X X, ut *Crantzius*, extitit; Ut denique ille anno Christi 1099. ita hic, auctore *Balao*, anno Christi 1187. atque adeo integro fere seculo post, vitam cum morte commutavit. I nunc igitur Vbbo, & apud genere, doctrina, virtute, honore amplissimum & clarissimum V Vittenium tuum, sesquipedalibus verbis praedica, In Decadum tuarum venis nihil aliud, quam purum putum aurum, inveniri, aliorum vero operas, cum tuis comparatas, meras saltem esse scorias & quisquillas.

Quod si ille ab hoc lapsu te erexerit, roga eum, ut pariter glossemate aliquo excuset, quod *libro 8. pag. 311.* incogitanter scriptum reliquisti, eundem Pontificem Urbanum Tertium Anno Christi 1217. (hoc est, anno trigesimo post mortem suam) Frisios tuos non solum Cor-

neta-

netanis, sed etiam vicinis civitatibus diligenter adhuc commendasse. O lepidum chronographum. Fortassis autem hæc excusare voles, per ea, quæ annotasti *decados 1. lib. 4. pag. 173.* Sed frustra, non enim typographi, sed tuam esse aberrationem, non saltem in numeris, sed in ipso nomine, plusquam manifestum est, quum Urbanum Tertium Innocentio Tertio, cujus initio libri octavi meministi, substitueris, neq; id unico verbo in erratis Typographicis monueris.

Sed & aliud in eodem loco pag. 249. occurrit *μνημονιὸν ἀμάρτημα*, dum scribis: *Terrestrem exercitum quadripartitum in sacram expeditionem ivisse, & primi agminis Petrum Eremitam ducem fuisse.*

Visn' verum audire Emmi? Non is, sed VValterus Sanzavehor Gallus, quem Paulus Æmilius Veronensis *lib. 4. fol. 137.* Egerium appellat, Anno Dominicæ incarnationis 1095. Indictione quarta 8. die mensis Martii, primam expeditionem cum magna societate Francige-

narum,

APOLOGIA

narum, ad quatuordecem millia ascen-
dente, suscepit, quem Petrus demum
Eremita cum Francigenis Suevis, Bajori-
is, Lotharingis secutus est, ut Chroni-
con Hierosolymitanum lib. 1. cap. 7. 8. &
16. fusissimè describit. De Frisiis tuis ibi,
sicut & apud Paulum Æmiliam, ante
obfessam Antiochiam, verbum nullum,
nisi quod Chronici lib. 3. cap. 14. & 59.
Item, lib. 5. cap. 24. & lib. 6. cap. 55. narra-
tur, V Vinemarum quendam Archipi-
ratam de terra Buloniæ (Tyrius lib. 3.
cap. 23. Guinemerum vocat) & socios
iplius e' Flandria, Antverpia, Tyla, Fri-
sia, postquam octo annis antea pirati-
cam, quod tu alibi genus belli honora-
tum appellas, exercuissent, & non procul
a Tarso navium multitudine applicuis-
sent, anno demum Christi 1097. Castris
Balduini se conjunxisse, & deniq; Anno
Christi 1111. V Vilhelmum, Starcolfum,
& Bernardum cum tribus navibus a
Flandria & Antverpia Berithum navi-
gasse.

gasse. Num inter illos forsitan fuerint etiam prænominati tui nobiles & gentiles homines, Delio natatori investigandum relinquitur. Et istud quidem obiter, ac amicé, prout tu Oldenburgicos docuisti. Reliqua quæ breuitas hujus scripti non capit, propediem peculiariter quoque videbis, ne dubita.

Archiepiscopi porro Alberti excommunicationem, & subsecutam ipsius expeditionem, non in omnem (hoc enim, si ita sentis, addis de tuo) sed eam saltem Frisiam, quæ Comitatus Oldenburgico & Ammerlandiæ, proximé adjacet, & quæ præterea ad eum finem ab Hamelmanno recitantur, quod consequenter suggillas, id populus curat scilicet. Nam præterquam quod ex Abbate Stadenfi constat, hunc Archiepiscopum Albertum magis militem, quàm clericum, & ut paucis multa complecti liceat, Pontifici Romano Julio Secundo simillimum fuisse, insuper etiam idem hic tibi repo-

G

nitur;

APOLOGIA

nitur, quod anté, nimirum, Hamelman-
num hæc & alia non ex digitis, quod
ajunt, suxisse, sed ex patriis annalibus,
aliisque auctoribus tanquam ἀνθενταις &
viam monstrantibus bona proba& in-
tentione transtulisse, quibus ob nudam
tuam tantum infitiationem fidem abro-
gari non posse, superius est ostensum.
Cui utique & hoc accedit, quod nemo
unquam illi succensuit, qui tantum sim-
plex relator & narrator facti fuit, ut alibi
tradiderunt Jurisperiti, quorum & illud
est axioma: *Propter nostrum affirmare vel
negare, nihil in re mutari.* Si non admittis,
appellamus: ad tuum enim Frisiorumve
tuorum subsellium dijudicatio ista non
pertinet.

Mirantur verò quidam hoc ipso in lo-
co non immeritò ἀβλεψίαν tuam, quod-
que duobus oculis tam parum videris.
Ubi enim Hamelmannus Hajonem Dy-
nastam Frisix (quem Hieron. Hennin-
gius & Reusnerus Reginborni Comitis

Rin-

Ringelhemii, ex familia VVitikindea oriundi, pronepotem fuisse afferunt) Comitis Hunonis generum unquam appellavit? Nonne disertis verbis eum sororis ipsius Rixæ maritum, & sic affinem fuisse scripsit? Et quanquam verum est, Justinum lib. 18. inusitata quadam licentia generum pro sororis marito ponere, scribens Pigmalionem sororis suæ Didûs maritum Sichæum, avunculum eundemq; generum suum, clam ferro incautum superasse, vix tamen aliquis crediderit, te, cum convitia tua cuderis, ad istum locum respexisse. Sed leve hoc est, ideoq; ultrò condonandum.

Ad Comitis Hunonis filium Fridericum jam ventum est, in cujus quidem persona non fit tibi verisimile: *Henricum IIII. Imperatorem post certamen Friderici filii Hunonis cum Leone, Hunoni & filio ejus Friderico concessisse, ut Friscarum regionum tantum recuperarent, quantum possent, atque hoc jure, fretos successores eorum, per annos 400. frequentia bella in Frisios*

A P O L O G I A

geſſiſſe, & litem cum iis habuiſſe perpetuam.
Sed ut pauca verba hoc quoque te libe-
rent æſtu, non utique ſine perfrictione
frontis inſitias ire poteris, Fridericum
Comitem Oldenburgicum in vivis fuiſ-
ſe, niſi forſan illis, quæ Decados tuæ pri-
mæ pag. 253. ſcripſiſti, ἀντιφατικῶς con-
tradocere mavis. Atqui illum ipſum glo-
rioſi Comitæ Hunonis filium, cæterum
ἄγαθον καὶ ἀπαιδα, & Elimari primi an-
teceſſorem fuiſſe, ſcribit & aſſeverat Ha-
melmannus; Id quod in hodiernum uſq̃
diem Annales quoq̃, item illæſa Diplo-
mata, priſcæ & per manus quaſi traditæ
vulgi cantiones & Rythmi (quibus quid
majores noſtri & præſertim Carolus
Magnus, tribuerint, jam non eſt dicendi
locus) imò ipſius etiam tumba ſive ſepul-
chrum, non in civitate Platonis, vel Idea-
rum regione, ſed in monaſterio Raſte-
denſi ante ſummam aram ſitum confir-
mant, quibus omnibus ad fidem Hamel-
manno, Henningio, & Reusnero haben-
dam,

dam, si non permoveris, quis hominum tecum ulterius jurgetur, & non potius, ut antea quoque tibi inculcatum, Anticyras mittendum censeat?

Iidem annales, & vetustissima communisque hominum vox & fama, certamen quoque Friderici cum Leone confirmant, neque haecenus ullus extitit, qui illud in dubium revocaverit, etiamsi ante quindecim & plures annos eandem historiam, nec impossibilem, nec inauditam rem continentem, in scriptis divulgavit Hamelmannus. Tu'ne vero ejus es auctoritatis, qui solus eam invertas & evertas?

Ut enim hic verbum nullum de Monomachia tempore Henrici III. Imperatoris adhuc usurpata (ut exempla Comitis Ditmari cum Satellite, & Ottonis Ducis Bavariae cum Egimone, evincunt) multo minus de usitata apud veteres damnatione ad bestias, num hominum memoriae excidit, quid Coloniae

APOLOGIA

consulibus istis duobus in occidendo
truculentissimo Leone, cui obiecti erant,
acciderit? Num. oblitterata est historia
V Viprechtii senioris Comitis Groiczen-
sis, qui cum Leone sibi immisso jussu Im-
peratoris, volentis audaciam ejus expe-
riri, fortiter pugnans incolumis evasit,
deestatusque ejus crudelitatem, & abitum
parans, tandem multis muneribus pla-
catur, & Burggraviatu Leisnicensi do-
natur? Num mentitur Chronicon Hie-
rosolymitanum, lib. 3. cap. 4. & lib. 8. cap.
vlt. commemorans, Ducem Godefridum
Bulionæum cum urso immanissimo &
horrendi corporis congressum, V Vicke-
rum verò Germanum Leonem magnum &
horribilem, viros & armenta sæpius juxta mon-
tana devorantem, in regione Ioppe, cum clypeo
aggressum esse, imò facili pede & saltu, facie ad
faciem (verba hæc sunt formalia) sibi oc-
currentem ejusdem gladii acutissimi ictu per-
cussisse, ac fortiter cerebro ejus in partes divi-
so, crudele & intrepidum animal in campestri-
bus

bus mortuum reliquisse. Quid ni igitur idem facere quoque potuit Comes Fridericus, cum eum fecisse annales tam constanter affirmant?

Cur etiam id minus erit verisimile, quam Hajonem tuum Fivelingium cum flagello suo ferreo in oppugnatione Damiatæ tot Saracenos, effuso cerebro confraetisque membris, letho dedisse, ut qui narrationem de eo tuam *lib 8. pag 319. & 320.* legit, de Hercule vel Simsone quodam te loqui existimet? Quanquam bene ibidem & providè monitum, nullos alios tam miserabili mortis genere à prædicto Hajone elisos, quam quos flagello suo contingere poterat. Nam sanè periculum erat, ne alius censeret, scriptaque ista de illis, quos contingere non poterat. Sed ista mittimus: Tu saltem ô Vbbo, etiam atque etiam tecum cogita, τὸν λέοντα ξυρῆν, cui profuerit, & si sapis, in posterum

— — — noli

Barbam vellere mortuo Leoni.

APOLOGIA

Fridericum porrò Comitem ab Imperatore Henrico impetrasse, ut Frisicarum regionum (intellige earum, quæ ab ipsius parente desciverant) tantum recuperare liceret, quantum posset, malè etiam in auribus tuis tinnit. Sed homini incredulo & refractario quid facias? Simia, ut ajunt, non capitur laqueo, ideoq; stultus esset labor, pro fide Oldenburgicorum annalium talia commemorantium, calculum quoq; tuum anxie præstolari & expetere. Verum enimverò hunc ipsum Comitem Fridericum una cù propinquo suo Elimaro nihilominus Frisiis vicinis, qui inter Visurgim & Amasum longissimo tractu Oldenburgici agri tergum claudebant, infensum fuisse, atque eam ob causam quoq; anno 1106. Duce Henrico Crasso, Northemio Comite, Principe inter Saxones potentissimo, in eosdem movisse, cum ipsemet in *1. tua Decade pag. 253.* asseveres, qui non constabit Oldenburgicis annalibus sua fides,

qui

qui eandem expeditionem commemorant, & nominatim, pro recuperando amisso jure, Comitem Fridericum præfato Duci Henrico aditum in Frisiam aperuisse, ac auxiliares copias adduxisse, addunt? Quod tu Frisicæ libertatis ultra modum avidus & prolixus præco, ut antea dissimulasti: ita nunc (quanquam frustra) apertè negas.

Reliqui etiam Comites Oldenburgici, Friderici ac Elimari, majorum suorum vestigia subsequentes, quas pro recuperatione subtrahæ dominationis aluerint lites, quæ itidem bella gesserint, cum Stedingis, Stadtlandis, Butjadis, Rustris, Ostringis, Lenganis (in quibus ipsemet *decad. 1. pag. 46.* illud largiris) Auricanis, Brocmeriis, notius est, quam ut longiore enumeratione indigeat. Evolvat benevolus lector saltem ipsum Oldenburgicum Chronicon, & deprehendet, Vbbonem Emmium Grethanum, cui jam pridem omnes conterraneos, Io

A P O L O G I A

Vbbo, lætis vocibus acclamasse percrebuit, de suo curru detrahi ac triumphari, qui triumphare cupiebat. Et cur adeo mirum & insolens, imò, ut tu vis, injuriosum esset, Comites Oldenburgicos, ut vicinos, sibi jus in conterminos Frisios, olim, quondam, antiquitus, (arrige aures Historiografe, & distingue tempora) olim, dicimus & antiquissimo tempore asseruisse, cum & Comites Hojenses ac Brochusiani, utpote ab Oldenburgicis oriundi, per totam Frisiam sibi jus vindicarint, tam in spiritualibus, quam secularibus, idq; consanguineis suis Oldenburgicis Comitibus pro centum marcis argenti cesserint, sicuti Comitū Gerhardi & Joannis de Hoja literæ sigillatæ, & appenso sigillo Bremensis Archiepiscopi Burchardi communitæ de anno 1340. attestantur?

Sed nondum finis. Iterum enim obturbas & reprehendis: *Emdam quondam Comitatus Vechtani fuisse oppidum, & ab eo*

jure

jure ab Edsardo demum Comite pecunia datâ
 Episcopo Monasteriensi Ottoni Hojensi esse
 solutam. Responderi potest tribus verbis,
 neminem tecum hac de re acrius conten-
 dere velle, cum ad Chronici Oldenbur-
 gici fidem parum vel nihil faciat, sed in-
 cidenter tantum & extra propositum
 ejus fiat mentio. Nemo tamen dubitat,
 si Hamelmannus adhuc in vivis esset,
 quin assertionis suæ rationem reddere
 posset, quæ etiam nunc demum non pro-
 diit, sed jam ante septennium auspiciis
 & sumptibus D. Henrici Ranzovii lu-
 cem vidit, nimirum in libello de familiis
 emortuis part. 1. pag. 76. Ubi his verbis
 Hamelmannus est usus: *Dicitur ad Vech-
 tensem Comitatum quoq; pertinuisse aliqua
 pars Emeslandiæ, ut Niehaus præfectura cum
 Oppido Haselundo & Aschendorff, & ipsam ur-
 bem Emedam, modo in Orientali Frisia sitam,
 huic subsuisse ajunt: Et quanquam illam primus*

Orien-

A P O L O G I A

Orientalis Frisiae Comes Vldericus initis certis cum Hamburgensibus conditionibus ad se transferret, tamen ejus filius Edsardus primus coactus est hujus civitatis nomine transigere cum Otthone, Hojense Comite, Episcopo Monasteriensi, (quem bellatorem vocarunt) ac urbem eam nomine Comitatus Vechtensis, quasi ei subesset, repetenti summam pecuniae numerare. Quis haec ista suggillavit?

Denique limis oculis legis; Joannem, Oldenburgicum Comitem, Christiani III. filium, templum Auricanum anno 1270. ex fundamentis erexisse, idque argumento esse totam eam oram etiam tum in ditione Comitum Oldenburgicorum fuisse. Sed an templum Auricanum praesens, unum & idem sit cum illo, quod ante 329. annos a Comite Joanne Oldenburgico Auricae aedificatum esse ex Schiffhewero & aliis annotavit Hamelmannus, vel an alium habuerit fundatorem, aut denique ab aliis sit amplificatum & exornatum, neque Oldenburgici, post elapsos tot annos, jam

certo

certo sciunt, neque tu vel verbulo asserere ausus fuisti, quod tamen ut Hamelmanno, quanquam subdubitanti, & non de tota ora Auricana (ut tu amplias) sed de sola Aurica, quæ ante trecentos annos quid aliud fuit, quàm pagus? loquenti, os obturares, omninò tibi incubuisse, quis non videt? Nam & hodie nonnulla alia monasteria & templa in aliorum potestate existunt, quæ tamen Comites Oldenburgenses fundasse, erexisse, & dotasse, tam verum est, quàm verum est bis quinque esse decem. Parcendum est pretioso tempori & papyro, alioquin hic pro dignitate excipi posses, utpote, qui de rebus ædificiisque vetustis tanto supercilio & tam audacter pronuntias, ac si coram, velut alter Iohannes de temporibus, cum casca hæc vel similia extruerentur, astitisses.

Ne vero calci præfationis tuæ unciam ullam modestiæ aspersisse videri posses, idcirco prædictas calumnias, quasi per

quan-

APOLOGIA

quandam ἀνακεφαλαίωσιν, uno velut fasce complecteris & recolligis, his verbis: *Quae pleraque non solum vera non sunt, sed etiam multa vanitate implicita, atque absurda, ad aulam gratiam insulse à parasitis conficta.*

Sed quomodo, vane censor, hanc temerariam & cholericam tuam ἀνασκουὴν probasti? Num satis fuit oracula quaedam pronuntiare, aliis conjectandi materiam ministrando, sed interim tamen ne vel tantillum probare, cur rejectis Hamelmanni historicis relationibus, tanquam Siculis quibusdam gerris, ita sit sentiendum, ut tu vis, vel potius calumniaris? Ostendere & demonstrare debuisses solidis argumentis, quidquam rerum vetustarum in Chronico Oldenburgico recitari, quod sit vel incredibile vel impossibile (his enim duobus præcipuè veritas rei gestæ æstimatur) & intellexisses proculdubio ex subsecuta bonorum virorum ὑπερασκειν, aut defendi tale posse, aut illos (cum de articulo ali-

quo

quo fidei non sit negotium) firmioribus rationibus cedere didicisse. Cicero namque in 2. *Tuscul. quest.* illis (vix tibi) lectus, qui ita ait: *Nos ipsos refelli redarguiq; patiamur. Quod ii ferunt animo iniquo, qui certis quibusdam destinatisq; sententiis quasi addicti & consecrati sunt, eaq; necessitate constricti, ut etiam ea, quae probare non soleant, ea cogantur constantiae causa defendere. Nos qui sequimur probabilia, nec ultra, quam id, quod verisimile occurrerit, progredi possumus, & refellere sine pertinacia, & refelli sine iracundia parati sumus.*

Et si, Vbbo, pleraq; saltem in Chronico Oldenburgico non vera, vana, absurda, & conficta, imo uno verbo,

Si mala sunt, cur tu non meliora facis?

ut alibi ait Martialis. Cur non contentus plerisque, iisque excerptis, & calumniose traductis quibusdam, si Diis placet, erratis, lectori totius operis & narrationis fastidium in universum parere satagis,

dum

APOLOGIA

dum inquis: *Quæ ideo notata hîc à me sunt, ut ex his quid fidei auctori huic in reliqua narratione, quam sine teste alio fide digno in medium producit, debeat, lector tibi cogitandum suggererem?*

Candoris nimirum ingenui hoc est iudicium, quod eum sine teste alio fide digno narrationes suas in medium producere adfirmas, qui in vestibulo Chronici plures quam sexaginta auctores citavit, & in conspectum dedit, quibus singulis ferè paginis sua stabilit & confirmat. Et largiamur hîc rursus (citra tamen præjudicium) Hamelmannum in aliquibus, non data opera, sed humanitus exerrasse & dormitasse, quis enim Argus iste, qui in rebus præsertim vetustis nusquam impingat, nusquam hallucinetur, num ideo omnia statim erunt suspecta, falsa, vana, absurda, ficta? Planissimè. Quantò rectius Isidorus: *Nec historicos, nec commentarios varia dicentes, imperitè condemnare debemus, quia antiquitas ipsa creavit errorem.*

Verum

Verum in his, cum præcesserit etiam alia similis monitio, jam pausandum, atque illud saltem non immeritò quærendum restat, quos tandem Parasitos notes, qui ad aulæ gratiam quidquam istorum, quæ tu momordisti, insulsè confixerint. Mortuos sanè, quasi manum habuerint vænalem, sicut olim Balaam linguam, si flagellas, tenes jam antè, quæ corona sis dignus: Et rectè Augustinus: *Etsi ad tempus damnaris ab homine, aliud est sella terrena, aliud tribunal cœlesti, ab inferiore accipis sententiam, à superiore coronam.* Vivos verò si pungis, cur non apertè & nominatim eos, tanquam venenatos ac pretio conductos Gnathones, Palpones & mendaces, sistis, & exploras, an valde a tali Antagonista sibi metuere velint? En campum & Entellos, Dareta in occursum progredientem quilibet avidè expectat.

At extra jocum Vbbo. Dum tam audacter, quanquam tacitè, alios τῆς κολακίης

A P O L O G I A

insimulas, multi suspicionem istam ex animo excutere vix possunt, quin tu meliori jure nomen Patacionis, quàm alii parasiti, merearis, siquidem illis valdè verisimile fit, quod prædicta convitia tua ex alio sint profecta tripode, quodque motus aliorum

Δωροισίντ' ἀγανόισιν, ἐπεισιτὲ μελιχίοισι,

Hoc est :

Et donis permagnificis, & lenibus dictis,

tam injuriosè, in mortuum minime quæ lædentem, de stomachatus sis. Hem, percutiunt te ? Et fortassis inter illos sunt, qui, juxta Aristophanem, anguillas captare satagunt, & multis in locis frigidam suffundunt, à tuis convitiis & Pandele-tia sententia initium fieri posse existimantes: Quos tamen ad Erymnum respicere tutius esset, ne eadem reportent aliquando præmia, quæ te, ratione tuæ τῆς κακολογίας, manent. Rectè enim Euripides :

Ἄχα-

Ἀχαλίνωρ σωμαίων τὸ τέλος δυστυχία.

Hoc est:

Infrenis oris finis est calamitas.

Et ne fortassis existimes, ut omnia tibi sunt vana, prædictam quoque suspicionem omnino vanam esse, operæ pretium visum fuit, verba epistolæ tuæ excusatoriae, sed latine versa, hic inserere. Si non propriè & ἐνεργητικῶς, dabimus quando-cunque ipsa, ut sonant. Ais itaque: Præterquam quod apud me jam ante constitueram, insuper etiam diversæ, & quidem non exigui status personæ in patria mea, quæ de istiusmodi Hamelmanni figmentis aliquid cognoverant, diligentissime fideliterq; me admonuerunt & rogarunt, ne obliviscerer eorum, quæ ratione incepti operis, ad defensionem veritatis, prædictæ patriæ deberem. Cæterum adhuc Ænigma narras. Audiamus igitur Oedipum, & quidem, Vbbo, te ipsum, qui, quamvis Illustris & Generosus Comes Oldenburgicus in literis ad iti-

A P O L O G I A

dem Illustrem & Generosum Comitem
VVilhelmum Ludovicum Nassovium
datis, neminem nominaverit vel desig-
naverit, tamen ipsemet, ut forex, indicio
tuo te prodere videris. Sic enim ad quen-
dam scribis: *Oldenburgicus Comes ante non
multas hebdomadas ob notatam in historia va-
nitate Hamelmanni sui, tendentem ad injuriam
patriæ nostræ, scriptis ad Governatorem no-
strum literis, atrociter mihi esse minatus, &
actionem denunciavit injuriarum gravissimam,
petiitq; interea silentium mihi imperari, donec
sibi à me satisfactum, ac simul ostendit, parum
dubitare se, quin impulsoribus illis, qui nunc re-
rum in patria nostra primas tenent, καὶ μάλι-
σα ἀντὶ τῆς δυνάσε αἰτίσασται* & ea me scrip-
sisse. Hæc veri asserti fortuna, ac rectæ volun-
tatis præmium perpetuum. Ego optima con-
scientiâ me consolor, atq; erigor. Respondi Ol-
denburgico, & modestè, & ut res habet, scapham
scapham appellans. Eventum D E O commit-
to. Raptim postrid. Calend. Januarii anni na-
scentis 1600. Groningæ.

Tuus Vb. Emm.

Quos

Quos impulsores hinc notes, Vbbo, non aperimus, sed propter nonnullos adjicimus, Græca tua verba hoc saltem velle; *Quod maxime Dynasta vel Barone petente*, Hamelmanni, ut putas, vanitatem forcipe quadam apprehenderis, & pupugeris. Quam autem modestia Generosa Comiti Oldenburgico responderis & satisfeceris, vel indeliquet, quod eadem fere convitia in Hamelmannum ipsiusque Chronicon Oldenburgicum iterato conjeceris, quibus antea ipsius famam & scripta commaculasti. Sed una forsan solutione tolletur hæc obligatio. Interim consolare & erige te. Et quidni? Animus bonus in re mala dimidium est mali.

*Quis scit an adjiciant hodiernæ crastina vitæ
Tempora Dii superi?*

Concludis nunc tandem totum Λοιδο-
είας tuæ actum hoc egregio Epilogo:
*Mihi quidem usq; ad Conradum familiae Olden-
burgicæ primum evolvetantummodo librum*

H 3 hunc

A P O L O G I A

hunc licuit, cum præstationem à me Typographus posceret. Habes, quæ de utroq; monitum te volui lector. Vive & vale. Postridie Calend. Martii Anno 1599.

Atqui, Vbbo, priusquam dimittaris & valeas, hoc vicissim habe, permultos officio boni viri te haud fundum esse existimare, ob id, quod ut canis e' Nilo, pauca tantum hæc degustasti, quodque saltuatim & vagâ quadam curâ indicatum iuisti laceras quasdam (ut tu opinaris) ulcerum partes, non etiam sanatum. Præcipitia enim, ut apud omnes in comperto est, præjudicia, rationem quamvis solertissimorum mancipant & ligant, ut omittatur quam incivile & vanum sit, de re vix lecta, ne dum probè considerata & perpenfa, iudicium sibi sumere. Multo sanè laudabilius pictorum est institutum, qui per intervalla tabulas subinde pervident, ut partus amore quodante-nus refrigerato, perinde ac spectatores

pro-

propositione acri vel minutissima dispi-
ciant, in quibus perpeti assiduitate he-
bescit plerumq; generantis acies.

Præterea nihil causæ fuit, cur tanto-
pere cum præfatione tua properares,
CUM OMNIBUS ADHUC PA-
TEAT VERITAS, NONDUM
SIT OCCUPATA. Et sanè, ut præ-
clari nominis vir aliquando jocabatur,
qui in magno gaudio aliquid faciunt,
plerumque nihil faciunt, quod valeat.

Atque ideò etiam inter juris Pontifi-
cii Doctores receptum esse perhibent;
*Quod signaturæ, quas facit Papa, antequam
exeat de conclavi, audito quod electus est, sint
nullæ, propter nimiam læticiam.*

Nisi fortè tu metuisti, ut ne pe-
dus tot convitiis distentum differtum-
que interim tibi dissiliret, quemadmo-
dum narrant, Jovis cerebrum adeò

APOLOGIA

gravidum fuisse, cum ille Palladem par-
turiret, ut Vulcani securim implorare
necessum habuerit.

Exhilaras tamen Oldenburgicos non
nihil, cum omnia, usq; ad Conradum
primū, subtilis ingenii tui ala pervolāris,
quod præter illa prætensa ἀμαρτήματα,
quæ irrisisti, tu, qui acum invenisses, si
acum quæxivisses, quiq; aliud nihil quæ-
xivisti, nisi quod calumniareres, nihil ta-
men aliud inveneris, quod calumniare-
ris, & in reprehensionem traheres. Eo
ipso enim prodidisti, reliqua omnia
morsus tuos effugisse, quod certè aliās
invitè fassus fuisses. Quod si porro cum
aliis nonnullis, & quidem vino madenti-
bus Thraconibus, de Hamelmanno &
Chronico ipsius Oldenburgico ulterius
commaculando & vitiando (sicut in
Velabro olearii) conspirans, etiamnum
maledicentiæ tuæ auctarium adjicere,
quàm Christianum moderatumq; cen-
sorem agere malueris, age, prodi in me-

dium,

dium, senties Macheræ tuæ objectam
Vrbinam, & fortassis

— — — *fragili quarens illidere dentem,*
Illides solido.

Ante omnia verò, ne catum (dicebat
ille) qui dormit, excites, melius tecum ru-
mina illud Euripideum:

Σώφρων καθ' ἡμᾶς, σώφρον αὐτὴ λήθεται,
Θυμῶμεν ὅ δ' εὐξέται θυμῶμενων.

Hoc est:

Modestus in nos, sentiet modestum item,
Commotus autem nos reperiet concitos.

Imò & illud Arnobii lib. 4. *Majestatis*
apud vos sunt rei, qui de vestris secus obmurm-
rârunt aliquid Regibus. Magistratum in ordi-
nem redigere, Senatorem autem con vitio pro-
sequi, suis esse decrevistis periculosissimum pœ-
nis. Carmen malum conscribere, quo fama al-
terius coinquinetur & vita, decem viralibus
scitis evadere nolulistis impune.

Ad Apologiam porrò hanc quod at-
tinet, spes est eam omnibus bonis proba-

APOLOGIA

tam iri, cum purgationem solummodo, non ultionem propositam habeat, & modestè avertere plagam, non inferre velit. Et cum quemlibet idoneum è populo alterius hominis, præsertim mortui & absentis, famam & existimationem decenter defendere, divini atq; humani juris ratio dicet & permittat, non est ambiguum, defuncti hæredibus, & jure sanguinis vel affinitatis ipsi proximè conjunctis, quorum fama, illius existimatione læsa, vix salva & integra esse potest, illud maxime convenire, imò quodammodo necessarium esse, nisi velint ingrati & privatione hæreditatis paternæ digni judicari. Sicut ergò in armata militia illis bellum justum, quibus necessarium, & pia arma, quibus nulla nisi in armis relinquatur spes: Sic etiam in hac togata militia, ob defensionis necessitatem mihi impositam, & pietatem qua parentis loco colendo socero obstrictus sum, pia

me

me ac iusta arma induere, & jure retor-
sionis uti, fas & æquum est, ideoq; nemo
vir bonus hoc in vitio ponet, & ab offi-
cio alienum arbitrabitur. Echo namq;
si nihil dicas, tacere; Sin provocas, re-
spondere solet. Interim tamen veluti
scopulus assilientes undas sine motu, ut
ille ait, ullo frangit: Sic ego quoq; con-
vitiatorem hunc, sine acerbitate ulla aut
ira,

Accedit prædictis veritas narratio-
num Hamelmannicarum historica, mi-
hi magna ex parte cognita, quam per la-
tus soceri mei peti & infestari, ut & Illu-
stris & Generosi Domini, D. Johannis
Comitis in Oldenburg & Delmenhorst,
ṽ ḡwá 58 in Jeveren & Kniphausen, &c.
Domini mei clementissimi, in tota Ger-
mania celebre & clarum nomen, ab hoc
Ribaldo in consequentiam commacu-

lari

A P O L O G I A

lari & traduci, ingenui candoris, debitæ reverentiæ & subjectionis memor, & in primis cum à Generosa ipsius Celsitud. hæ respondendi vices mihi clementer delatæ sint, quî patientibus oculis videam & feram?

Et quanquam me non fugit, parum profici hujusmodi cum adversariis colluctationibus per scripta publica, multosq; nec indoctos, nec malos, esse, qui omnia scripta Polemica, statim ubi Rubricam inspexerint, tanquam foenum in cornu habentia, prorsus avertentur: præsertim cum jure ac legibus inventa & constituta sint remedia, quibus sua cuique fama & existimatio integra illæsaq; conservari possit: Tamen cum hic diffamator extra limites Imperatoriæ jurisdictionis domicilium habeat, iisq; in locis versetur, ubi juxta temporum & aliarum circumstantiarum qualitatem illum in jus trahendi, & ordinaria via

juris

juris contra illum experiundi, mihi heredibusq; Hamelmanni (nam Generoso Comiti Oldenburgico , ut & aliis magnatibus, longas manus esse, atq; ob id ad Bunam Atheniensem eum deferre controversiam nolle existimo) facultas omnis propemodum sit impedita : agendum mihi utique fuit cum ipso eo modo, quo res & tempus permiserunt, ea spe, ut quod ille sibi offensivè licere putavit, mihi defensivè non denegatum videri debeat,

Atque ideo tu Vbbo Emmi Grethane, lascive provocator, si quid alibi in te (nam in quenquam alium revera strigilim hanc dirigi annexâ debitâ protestatione pernegatur) lusum vel jactum est, ignosce, ac æquo fer animo, non convicia, sed joca ac dicta quædam in te retorta, prolixius quidem, ac initio animus ferebat, sed Seneca id excusante, dicenteq; : *Longiore semper morâ opus esse*

A P O L . P R O H E R . H A .

ut contraria dissolvas, quàm ut objicias Quod
si D E U S meliorem mentem tibi
dederit, longum etiam Gro-
ningæ salve.

IN

I N
M A L E D I C U M
E T V I R U L E N T I S -
S I M U M H I S T O R I A R U M .
censorem Vbbonem Emmium, non so-
lum Hermanni Hamelmanni parentis
pié defuncti scripta & pios maneis sugil-
lantem, sed & Illustrium Comitum Ol-
denburgicorum genealogiam & res ge-
stas ab aliis approbata historicis leonino
dente adlatrantem, suisq; ominosis &
feralibus gemitibus perpe-
ram obscurantem.

J O A N N I S H A M E L M A N N I
Oldenburgensis, Filii.

O D A ,

Tricolos Tetraastrophos.

V Ethale rostro B V B O sonat, rei
Ac ominosa est horridior tuba,
Viventium metu cateruam
Qua gravat examinatq; tristi.

B u B O .

BUBONE de illo quod puto maxime
Intelligendum, lustra per avia
Qui bubulat, lucos & omneis
Concutit horribili sonore.
Horrore quem non perculit urbium
Auditus altis turribus, aut sacra
In æde papa cum Joannes
Sceptra suæ peteret tiaræ?
Westfrisorum **SUMMU** in agmine
Sed **BUBO** longe est horridior satus;
In mortuos qui sævit acroce
Atq; bonis laniena dira est.
Namq; ille ad uncis duriter unguibus
Harpagat hinc atq; inde, bene edita
Parente ab Hamelmanno, iniqua
Exagitat feritate cujus
Maneis, acerbi flamma odii calens,
Calumniarum taxo & item nocens:
Olim putabatur Sophorum,
Quos temerare nefas, farina.
Et volgus inter trita parcemia est,
Doctis palatis quæ sapit & bene:
De mortuis absentibusq;
Nil nisi quæ bona sunt loquaris.

Phili-

Philista Saulis si furit in jacens
Cadaver, extra haut grande piaculum;

Mezentio in crudeliore

Et facinus simile improbatur:

Quis crimen unquam majus inuriet

Tibi negabit B u B O, ubi non mei

Parcis parentis tu beatis

Manibus, & perulancer ipsam

Famam probrosis mor sibus impetis,

Convictiorum moleq; nomini

Insurgis, instar ardearum

Hoc maculans olido fimero.

O quam impiata est nequitia lues

Sævire in ipsam rostro animam fero!

Regno beato quæ fruis cens

Nunc Domini endo manu quiescitis

Unde huic sequita est, dicitur, ultima

Quem pausa vitæ, ne maledixeris:

Quin illum in orbe prædicabis

Ore animoq; beatiorem.

Hem sano id ipsum consilio an parvas?

Certe, potesse haut scis quia mortuos

Mordere, telorum tuentum

Nec pharetra hostibus obviare.

Et plancus olim, ne sibi mortuo
Infestus esset Pollio, dixerat:
Cum mortuis larvas duellum
Turpiter insubidas habere.
O Larva larvas supra alias soli,
Quei scenæ ad hujus dramata provenis?
An esse nos existimabis
Tu pueros, quibus obstetrices
Pappas suescant lingere ut, & buas,
Empusam adumbrant? ecce viros habes
Larva nihil Potinæ inani, aut
Qui quatiuntur inani Edusæ.
Tua haut moramur rauca crepundia
Ipsullicum nec bracteolas: ne quis
Terrere queis placare nec nos:
Nam sonus es nisi nugivendus.
Nos corgo flocci hæc pendimus omnia,
Cum veritatis tu nihil ariete
Demoliaris; musca pulcem
Sed veluti cadis in calentem?
Tu topper in qua, cum pedibus tuas
Alas adures sic, ut amiculos
Inter bonos posse non volare
Stare nec amplius ipse possis.

Quid

Quid ergo possint Marte superstites
Hoc est videndum tempore, num queas
BUBO tremendus voce dira
Vincere a veis solide canoras.
Persuadeo inquam quod mihi vix tamen
Ejus paludes lusciniæ ut carent,
Cujus solet viceis obire
Rana quoque streperum coactans
Tentare quid non BUBO sed horridus
Audet probris ominibus suis,
Dum percitus livoris æstro
Plenus & invidia furore
Chartæ impudenti turpiter illinit,
Hæc buttubatis esse simillima,
Aula levem captandam ad auram
Et parasiticum olere quiddam
Quæ dicitur autor in Comitum arduis
Alburgicorum rebus, origine
Justo modo delineandis
Historiæ ex scatebris posivie.
Nec mira nobis sunt ea, nam putat
Vacerra, bruchus, tipula, battalus,
Verum esse nil, corinæ idipsum
Frisiæ nisi comprehendant.

Tu mi videris stulte agere, & minus
Caute, quod aurem Frisiacis tuis
Scrip̄toribus præbes fidelem,
Hosq; colis vice Delphicorum
Oraculorum: pavo velut tua
Pennis inhaerens versicoloribus
Miraris, ostentasq; more
Quadrupedantis equi te ipsum:
Sed Christiani non memor es typi,
Ut nempe noscas nigritiem pedum,
Ut totus horrescas ob illam,
Et jubeas procul esse cristas.
Necesse namq; est, ut modulo & pede
Semetiatur quisq; suo, ut sciat
Scandens sui in cordis penetral
Quam sibi curta fuit suppellex.
Ubi manebis B U B O venenifer
Et nugivende, Luscinia occipit
Cantare quando Aliburgiana
Dulce melos, simul ac Alethes
Ex ore sumptum: cum calamus suum
In cantioneis historicas tuas
Stringet dein, nugis tibiq;
Ex variis pariet ruborem.

Tunc

Tunc more caudam degenerum canum
Flectes sub alvum: deniq; diffues
Butyri ad instar, fors calenteis
Expositi ad Phaetontis igneis.
Næ cernere est heic quid Phaetontium:
Qui dum parentis mordicus ambiit
Auriga currus esse, semet
Ad nimis alta volando, lapsus
Gravi deorsum præcipitem dedit,
Magnis & ausis excidit. Applica
B u B O hoc tibi, aut pennas tumentis
Icarias animo revolve.
Quorum ille pœnas igne tulit suas,
Hic solvit illud, quod meruit, vadis:
Tu pro, boni dicent quod æquum,
Supplicio, igni & aqua careto.
Tu ruminato quæso paroemiis
Quid innuatur his sapidis: bene
Monemur heic, persuasione
Ne pueri quasi moliamur
Quidquam, vel ausu fors temerario
Ducti resistit nam Jovis ultio
Illis, & arborum retundit
Culmina, ne facile astra tangant.

Quid fabulosa heic omnia buttulas,
E veritatis quæ eruta sunt pœnu,
Et per manus quasi fideleis
Poteſt genus bene derelicta ?
Cur V. Vid. kindi ſtemma negas, probe
Reuſnero idipſum dum placet ? hoc probas
Henningius Reinecciusq̃
Lumina in hiftoriis vetuſtis.
Antiquioris puncto in eo auſus eſt
Quis ante Crantzii dogma refellere ?
Quin cuncti in hanc ſententiam ultro
Et manibus pedibusq̃ ière.
V. Wilſhuſianum complum & idem loqui
Poteſt: in illo non ita pridem ego
Nam vidi adhuc V. Valberto onuſtum
E regione chori ſepulcrum.
Injuſi tu nihil auctumas
Heic eſſe factum ſtirpis origini
Ut detrahis, totumq̃ conſtans.
Vis Chronicum in dubium vocari ?
Nunc geſta ab illo nunc alio negas,
Pomœriorum nunc male limitas
Distinguis, obſcurasq̃ ſtirpis
Omnia quæ faciunt decoro.

Ac

At vulpis hujus vafritiem vide,
Qui nunc Pilati more manus lavat,
Insonsq; volt plane videri
Futilis e vomiti veneni.
Constans Pilatus certe in eo fuit
Quodcumq; gnarus scripserat ad crucem,
At tu memor Terentianæ
Alius insubidi vafriq;
Gerronis ipsum jam facinus negas:
Quod felis unguis vix poterunt tamen
Eradere ex charta, re ipsa
Quæ Gabalum meruit Lavernæ.
Dignare sannis quod temerariis
Struxisse eundem mœnia nobilis
Alburgicæ arcis, à maritæ
Nomine forte suæ profecto:
Negas quod arcis Iadam alias sibi &
Domus vetustæ sub dominatibus
Hujus, ferè oram ad Frisiorum
Obrinuisse, parum moramur,
Perfricta in ipsa fronte nigra, notas
Valde impudentis nempe animi tuæ
Verace signantes lapillo,
Et stygiis male devoventes

Eousq̄ lucis; donec amantiōr
Lucis, profundis è tenebris migres:
Et veritatis lumen ipsum
In media intueare luce.
O B u B O nostros quam nimis impudens
Hortos amœnos historiæ involas,
Conviciorum plaustra tecum
Ungue rebens rabido trecenta!
Miramur illud prorsus ut infrequens,
In hanc arenam quod temerarie
Descenderis non provocatus
Opprobrio aut aliorum adortus.
Licere id ipsum quod regis tibi
Velut Catoni ac historiæ arbitro
Multum cato & docto, Frisoni
Et quasi crimina mille passo,
In hoc profecto fallere turpiter.
Nam, quod petessit historiæ tenor,
Tu veritatis scripta pessum
Fulmine nostra parum dedisti:
Cavilla præter quando habeas nihil,
Præter Cachinnos quando habeas nihil,
Temet quibus ridendum amicis
Atq̄ bonis aliis propinas.

Natu-

Naturæ inheret magna tuæ lues
Si Marte fecisti hoc proprio: quia
Non alteri hæc sunt molienda
Quæ cui facta minus placent.
Injuriarum quo Comes obruit
Temet Joannes æquore: te parens
Quo læsit Hamelmannus, ausis
Hujus ut usq; adeo beatos
Mordere maneis? Ah miser incidi
In quæ æ vitatis puncta nefaria!
Nunc efferant hi sæviores
Tigride: nunc alii luporum
De more atroces sunt in ovis: furunt
Funesta clades Harpyiæ velut
Nunc illi: an hoc tumultuoso
Tempore credam ego. prodisse
Hæc ex pharetra raucifona tua
O B O ferali omine turgide,
Quæ conlocasti, & locasti ad
Limina structa putris latrinæ?
Aurem susurræ fors levibus tuam
Tu præbuiisti incautor, anguibus
Plus noxii qui sunt, nocivæ
Forcipis ac aciem æmulantur.

Circes vel udis ebrius urceis
Forſan fuiſti: tu fera tactus es
Scrofa unde, ſcribendi laboras.
Et cacothæ ſatis ferino.
Mordes amicus cur ovium lupi
Ad inſtar acri dente: Ovis an poteſt
Imbellis obtinere quidquam
Contra agilem & validum Leonem?
O Cæce quam amplam progeniem ſola
Liquiſti in arvo: ſupplicium luit
Columba; verum in viſa complexæ
Corvus ad aſtra volat ſolutus.
Si non verasses lurco voracior
Potentiorum largius offulas,
Et ſputa linciffes eorum
Quod proprium paraſiti habetur:
Non tam fuiſſes ad vomitum ut canis.
Proclivis, ipſam nec ſtomachi nigram
Tu bilem in autorem expuiſſes
Et cinereis macula noraffes.
Quid B u B O dices quod tua episto-la
Quendam Friſonem ſcripta ad amiculum
Innotuit nobis, qua aperte
Inſidias tacitas fateris

Gra-

Græcando: quis sit quem tu ibi nominas
Dynasta, nutu conicere est levi;
 Illam nec ad rem sciscitandam
 Nunc Rhadamantho opus est sagaci.
Agnosce quæso iudicium D E I,
Latere nullum, sit licet abdicum,
 Qui vole scelus; qui vindicisq;
 Fungitur officio severi,
Præsertim adurget quando aliquid sine
Culpa. Re ipsa tun' parasitus es,
 Ferox & Assassinus, hoc qui ad
 Ductus es ære scelus patrandum?
Hoc singulare est aucupii genus
Ad denigrandum famam hominum, palam
 Cum possumus quod non, Sinonis
 Arte doloq; graves patramus.
Tu juste vindex ô scelerum Deus
Contusionis nubila querqueræ
 Hujus serena, exstingue litis
 Flammam, odiiq; ferocioris.
Tu dum quirites respice me, patris
Convictorum plaustraq; nomini
 Ulciscere in vecta, adlatrantem ve
 Pœniteat sceleris nefandi.

Tur-

Turbasse garris tu quod eum statum
Ecclesiarum in gramine Frisico,
Infers parenti vim, qui amator
Pacis ubiq, fuit serena.
Non turbat unquam pacis amans: scatens
Turbis ibidem cuncta, ubi scepera sunt
Divisa, rex nec subditorum
Accipit in gremio quietem:
Ubi una constans religio silet,
Sectariorum concio multiplex
Indigna gliscit Christiano;
Qui male concitat ex Averno
Pro chrysero atram folle crucem sibi.
Tu juste vindex ô scelerum Deus
Exurge, B U B O N I S boantis
Ac male olentem abole latrinam.
Quid scripsit ille quod careat suo
Autore, cujus non habeat ratos
Testeis? tuis quæ tu dolose
Futilibus reprobas Cachinnis.
Ronchis sed ex his stulti animi cui
Agnosco moreis iudicium & leve:
Virgis coercendum cruentis
In pueris veluti, quod esset.

Vul-

Vulpes scholarum tu vafer & catus
Virgis iuventa saepe feris nateis :
At tunc ob hoc enorme factum
Dignus es & scutica & Catastis.
Dignum patresses laudē aliquid quidem,
Si perstitisses pulvere in hoc tuo ;
Auriga nec currus fuisses
Flagitiisq; probrisq; onusti.
Ego eminenti sanguine si satius
Essem, vetusta clarus origine,
Non tu in me ipsum tam insolenter,
Atq; meos atavos honore
Dignos, petulci fulmina stringeres
Styli, probrorum aut lance lacefferes
Injuriosa : mox flagellis
Adderem ego & gladios rotasq;
Nodo tenaci nam cuneus tenax
Est applicandus quam bene : tergora
Fustemq; semper segniora
Arcadici pecoris petessunt.
Lascivit illud quando animal, suo
Credidit petulco se glaciei gradu,
Lasciviendum & inter acri
Frangere crura solet dolore

Contin-

Contingit hoc in casu etiam tibi
Idem: ruinam postmodo senties,
Splendore in illo; fama, nomen,
Interitum & patientur atrum.
Hinc ingemisces sæpius, inq̄uens:
O si labellum si digito meum
Compescuissem, vomen amplum haue
Historici mihi defuisset.
Quo ducor amens, quo feror impete!
Longe fuisset num satius mihi
Pubem rudem informasse primis
Literulis, docuisse & ultra
Tenore puræ Grammaticæ loqui;
Quam miscuisse me pelago arduo
Contentionum, quæ ruinam
Force mihi teretricam minantur.
Hem B u B O quæso siste gradum parum
Si frontis ulla est integritas tua:
Cur tam impudenter stirpi bonoræ
Dedecoris maculam huic inuris?
Tangit Danorum quæ quoq; regium
Sceptrum, per amplas Holsatiæ & duceis,
Bilem quibus moturus an ne
B u B O putabere justiore?

An

An esse longas regibus ambigis
Manus? Dynasta quam facile ferunt
 Damnum: jocos sed difficulter
 Ludibrium minus & Cachinnos
Multo probrosas quin tolerant minus
Invectioneis, stirpium honoribus
 Quae derogant, ac immerentem
 Dedecore adficiunt supremo.
Frausus Gerhardus fraude Comes mala
Nulla est, nec ullis obsitus hic dolis
 Fuit, fuisse Heroa qualem
 Tu blateras Halaphanta nugare
Bona Gradivi cum venia in manus
Hic gesa semper sumpsit, & hostibus
 Aegre suis fecit, quod illo
 Tempore jura minus vetabant.
Quam notus Heros exstiterit Comes
Gerhardus orbi, vel modo Caroli
 Diploma Burgundi docebit
 Herculeiq; obiti labores:
Quos fortitudo magni animi sui
Tunc sustinebat pol sine fraudibus,
 Ut se suaeq; hereditatis
 Jura tuerier usq; posset.

Et fra-

Et fratre ne esset rege minor suo
Sed atus ille est Martis opus grave
Ut indipisci nomen inde
Orbis apud procereis potesse.
Passim in libellis totus at es tamen
Tuis, in illum ut probra, calumnias,
Effutias, ac immerentem
Criminis insimules pudendi.
Cur ire sudas inficias vaser
Hunonem in ora nullibi Frisica
Jura & potestatem regundi
Sub titulo obtinuisse justo?
Hem tango nodos effugii tui:
Fuisse notum est impatiens jugi
Rustrum genus fastum ob protervum, &
Divitias nimis insolenteis,
Imposti habenas tujus, atrocius
Excussit usq; ac usq; quod & Comes
Expertus Huno est, quando aquarum
In sola se viit alta Abyssus.
Debet putari nec tibi res nova,
Quod iis in arvis Flora ubi claruit,
Neptunus ipse nunc videtur
Ceruleis equitare mannis:

Et con

Et contra avaris ebria quæ vadis
Fuere, in ollis nunc viget altalis
Napea, quæ indies caballis
Carptim alimenta bubus ministrata
Vicissitudo hæc rebus in omnibus
Passim videtur. Progenies enim
Vix possidet quæ olim priores
Imperii tenuere frenis.
Irati & olim quæ maris abstulit
Furor, vicissim jam redeunt suum
Ad verum herum, non demorata
Alluvionis ope & favore.
Magmenta ad hæc si frons caperat cuius
Quæ summa Olympi huic Nereides solo
Danunt, in arvo is pinguiori
Ad maciem redigetur imans
Est Fridericus cur tibi fabula,
Qui post Leonem Goslarie ferum
A se interemptum, mox sequutus
Est pia cælibis acta vitæ
In Rastedensi cænobio. Potest
Testari idipsum vera ea singula
Suis in Archivis, loquetur
Tumba & idem Friderici ibidem.

K

Vens

Veni & video B U T E O livide
Cuncta haec ocelli ad intuitum tui
 Monstrabimus, quæ ficta passim
 Insubido ingeminas boatu.
Quæ tu anserinis cætera sibilis
Et viperinis flatibus ingeris,
 Non illa propter vanitatem
 Luctificum pariunt tumorem:
Spirent licebit sesquipedalia,
Monteis & altos parturiant, levi
 Quæ vento onustum sunt subinde
 Ridiculum paritura murem.
Nam veritati dic mibi simplici
Nocere fuco quis potis est suum
 Mendaciorum, temnere alto &
 Vera supercilio & Cachinnis.
Næ garrulorum morem avium referis,
Et amularis gestibus invidis,
 Dum cæteras ludis tuæq;
 Oscine garrulitatis angis.
Vannello idem cum vel facis, imminet
Qui cæterarum nido avium suo
 Stridore, & interim oscitanter
 In proprio vigilat struendo.

Com-

Communis inter crede homineis grauis
Et error ille est, ut sua negligant
Curanda; plus curare promptis
Et satagant aliena curis.

Nemo hanc potestur cernere manticæ
Tergo quod hæret: ante oculos vides
Impuritatem nemo sordes

Cuiq; sua & bene olere suerunt
Quod evenire his ante alios solet,
Qui tæstum ob altum dissiliunt fere
Et nesciunt illud vetustum,
Noscere disce lubens te ipsum.

Nosti Frisonum sanguine te satum,
Novisse non vis adest animi tui
Superbiam, probrum Dynastis
Intolerabile molientem.

Intrita quæ sunt allia Frisica
Tibi, priori B u B O loco excede:
Et postea ex nostro vorato

Horto olus, insipidis salubre
An B V T E O N I Frisiaco tibi,
Cum sis obesa naris, erit bonum, ut
Hanc cum toris linguæ tumentis
Extenuet natium in lacunis?

Certè. Potessunt pinguià narium
Sic amoveri: linguaq; blittera
Sic expiari à vanitate
Ut sapiat melius deinceps.
Nasutulorum nam pecorum est ea
Tum graculorum pœna dicacium
Ejusmodi tenebriones
Non ratione alia fugantur.
Tractatus isto ni melior modo
Fies, ubinam quæso Machaonem
Habebimus, tuo cerébro
Qui lapidum helleborum propinet?
Laudas te ipsum scripto aliquo, quasi
Turbaris undam nullibi, remet
Integriorem aut sanctiorem
Vix alium reperiri in orbe
Verum ex venenis, e vomitis recens
Tuis, in ipsa & luce micantibus
Te novimus, naturæ olentem
Laude tua ex propria & lacunam.
Westfrisorum planities ubi
Lucus opacos non habet, in quibus
Tu neutiquam ferale BUBO
Jam potis es gemere arte carmen;

Nos

Nos te rogamus Circe age callida,
Ut nocturno ex murmura per tua,
 BUBONE BUFONEM creare,
 Ac ad aquæ Frisicæ paludeis
Ligare bardas, absq; mora, velis:
Ibi ut coaxet perpetuum, soli
 Vernaculi in pomærioq;
 Ejaculet rabidum venenum:
Nec uls in hortos historia volet
Nostros, Alethes gutture pervios,
 Clamoribus quos nugivendis
 Hic sibi sumit adulterare.
O buttubatis BUTEO turgide!
O scævitatibus tu Labyrinthus es,
 Quanta! faces livoris in te
 Quot rutilant alios & urunt!
Ut intus est mens, talia dat foras,
Timonis atras tu invidia plicas
 Crispas; Aristarchi nihilq;
 Scoptica quam redoles venena.
Tu quaeso morum desine talium,
Et ad priorem mentem iterum redi:
 Merceis & apprime videbis
 Esse tuas minimi valoris.

K

3

Salve

Salveto multum B U T E O livide
Longum & valeto: talio si satis
Pro nuperis non est Cachinnis
Atq; supercilio tumente;
Nostra Camæna post operam dabunt
Aliis te ipsum ut deinde coloribus
Pingane; vehane & more Cygnum
Nomen ad astra tuum canora.
Salveto multum B U T E O livide
Longum & valeto: jam spoliis tuis
Alburgicis æternum ovato,
Frisiacas celebris per oras.

E J U S D E M J O A N -
N I S H A M E L M A N N I
Oldenburgensis filii

A N A G R A M M A T I S M U S .

In perfriatæ frontis & maledici oris ho-
minem U B B O N E M E M M I U M .

B U B O S U M M E , I .

B U B O S U M M E citis apage hinc re-
gressibus, oras.

Has nec terribili voce laesse tua

Am.

Amplius; ipse malum mortalibus ante tulisti
Augurium, & vivis rostro oculisq; metum
Incusti: ac nuper Frisiae productus in arvo
BUBO (mali corvi nam mala & esse solent
Ova) leonino bene docti incessere maneis
Dente occipit atrox; tumq; venena sui
Stercoris adspersgens, ulcus BU BONIS inussit
Pestiferum, occurret cui tamen alma Panax.
Carpere quid facile est tibi BUBO malo omine
Vastanti, bene sed corrigere artis opus (cuncta
Fragmina in alterius saepe observamus ocellis,
Sed vult in propriis nemo videre trabem.
Tu lucis fugitans, lucis adsuetus opacis
BUBO, jubar lucis cernere quei poteris?
Ad Musas Chariteisq; simul tu prorsus ineptus,
Non canis artemelos; triste sed ore boas.
Hinc facile poteris ad mureis aptior esse,
Qui sunt BU BONI praeda cibusq; frequens.
Rodere non Musae est, sed muris agrestis meritis
Qui sine delectu rodere quaeq; solet.
Et quia tu denso glomeramine murium abundas
Magnum hornae segeti quae peperere malum:
Muscipulas queis forsitan eges hos ad capiendum
Vendemus pretio nos tibi sponte levi.

Sapeq̄ sic mendax ut B u B O suo omine, semper.
Sic nostra arrodens Cres eris atq̄ Ligur.
Quis tibi sacrilego credet, cum ex lampade rem-
Absorbendo olei pinguis sacra clepis? (pli
Atq̄ columbarum rostro ebibis ova, cetera
Simplicium quod te saepe nocere docet.
Ingrato cuculo quin peior habebere tu sic
Qui sua in absorptū n collocat ova locum.
Hujus jam nobis tu exemplum B u B O dedisti,
Novimus ut jactis, teq̄ tuosq̄ libros,
Jam pridem ex sputis, maculas queis docta pa-
rentis
Scripta, atra fama dedecorasq̄ nota.
Non decet ut propria laudis sim præco paterna
Probrosas sordem quæ redolere solet.
Quantus is, & qualis fuerit, me vate, Roseti
Nil dicente, loqui docta Lycea quaunt.
Quantus in historiis, in religionis abysso
Obscura fuerit quantus &, ille modo,
Ille modo quē scimus adhuc superesse Chytraeus,
Hoc locuples nobis tempore testis erit.
Incola Lippiacus, præclara hunc Guelfus: in
aula
Novit, apud quos & magno in honore fuit.

Inge.

Ingenium placidum, vitam innocuamq; docere
Quin poterit tota cum regione Comes.

O utinam ille iterum tumulo hunc excire potesset
Res nostræ in flustro jam meliore forent.

Et tamen hunc probris adeo proscindis amaris,
Esseq; vis nugas à patre scripta meras:

Ante quidem factum quod non decuisset, Alethes
Nostra retutasses quam bene dicta stylo

Veraci; dirum neq; B U T E O voce boassæ
Ferali, è tenebris luci inimica struans.

Et quia pestiferi B U B O N I S dira potestur
Tubera terre aliquis vix necis absq; metu,

Quaeso B U B O procul S U M M E I, gemitus
& omitte

Lugubreis, frustra livida rostra quatis.

Ecce dies veniet qua voce insignis & arte,

Qua philomela catos mittet ad æthra sonos,

Nocturnasq; tuas explodet gutture nugas

Veriloquo, curto qua pede semper eunt.

B U B O S U M M E procul, procul I, lucosq;
revise

Amplius hauc tibi sit per mera prata locus.

Tamq; diu cum Nebeadnezare vive in iisdem

Ad terram reptans pro B O V E mentis inops,

*Ad mentem donec redeas oculatior ipsam,
In media & possis cernere luce diem.*

**Ejusdem
EIDYLLION
De Parente H. H. Th. L.**

*Quando parens ego quem summo amplecte-
bor amore*

Oldenburgiaca latus in urbe diem.

Vita sniret Parcarum sorte, Tremontii

Sub ferula magnus me Berhusanus habet:

Tunc me absente Comes terra in nostrate Joan-

Illustrium turma concomitante virum, (nos,

Hunc pompa celebri sepeliri curat. honeste,

Et meritas sequitur tristis ad exsequias.

Tristis eum sequitur primaria concio civis

Concita cum tota plebe dolore gravi.

Tempore ab hoc placida est caelorum sorte potitus

Vita licet variis sit lacerata probris.

Quid faciam miser ab, cum denuo B O B O laceffit

Frisius extinctum; tetra aconita sui

Exoneratque in eum veneris, linguaque proeacis

Toxica; an illata haec patri, ego inulta sinam?

Patria

Patria religio vetat hoc, & mutuus ignis
Hoc ad scribendum quæ pepulere stylum.
Nam quis Aristarchi tam immanis ferre furoris
Est potis, aut calami quis tolerare sui
Sævitiam brutam, moreisq; hoc tempore bardos,
A quibus horreret vel Scythæ trux & iners.
Cur tibi tam vilis pater est minimiq; valoris,
Ut præter nomen nil ei inesse putes?
Esse Deo coram fateor nihil illud, in orbe
Atq; aliquid dicam Corgo fuisse patrem.
Non Calvo placeat licet illud forte, cicutæ
Attamen est gratum doctæ Lutheræ tuæ.
Teutoniæ potior pars cuius dogma fateatur,
Imperii proceres ac habuere ratum.
Vos sectari apinas per me licet undiq; Calvæ
Illius calvas affaniasq; sequi.
Pullulæ hinc odii lolium implacabilis, arvo
A quo fraternus cordis abhorret amor.
Ex hoc tanta ira prurit tantoq; furore
Historicum ut pergat rodere patris opus.
Quo zelo hoc faciat quo jure quibusve indulcis
Doctorum iudex cætera turba fuat.
Cum patre si præsens uti scribis es ante locutus
Ex facie & verbis talis an ille tibi,

Qua-

Qualem describis, apparuit? autumno nunq̄ hoc,
Herere & nugas credo in utroq̄ tuas.
Grande nefas inter doctos, cum vulturis instar
Alter in alterius corq̄, jecurq̄, furit.
Ante laceſſitus ſi B u B O à patre fuiſſes,
Poſſes de in vecto aut forte dolere malo,
Non calami infeſto te forſ livore notaſſem,
Quin tua legiſſem prodita ſcripta lubens:
Sed quoniam in patrē ſine cauſa injurius exiſtas
Hoc mihi continget quod vetus illud habet:
Quando ego luſtā in eo cum ſtercore, victor abibo
Vel victus, macula non ſine labis ero.
Quare accede, inter nos alea jacta cucurrit,
Ob palmam & grande hoc aggrediamur opus.
Tu venator eris ego ero Bonnaſus in arvo,
Tu ſequere, at curſu mox ego terga dabo.
Te, niſi forte caves, maculabo ponē ſequentem
Poſticosq̄, meos experiere ſimos.

ALIUD.

EPIGRAMMA de avium can-
tu Synodico.

Quādo avibus Synodus communis dicitur, inter
Se ut cantus certent de meliore nota,
Mox regina jubet Philomela audirier omneis
Edico ut ex omni jura ſonore ferat.

Omni-

Omnibus auditis ex ordine vocibus, inquit:
Vox reliquarū a vium mī satis hausta placet.
Unius horresco **BUBONIS** ad omina diri
Ad cuius gemitus terra polusq; tremunt.
Vibrisso cantus ego nocte dieq; sonoros,
Turba vigil cupida quos bibit aure frequens.
Ille gemit trepida feraleis nocte boatus,
Tædia mille auri, qui pariuntq; metus.
Ex doctarū a vium numero ergo hic exsulet, atq;
Perpetuū ad stygias hinc migret actus aquas.
Ille ubi nocturnos ferus insonet ore susurros,
Et gemat umbriferis noctis amicus agris.

Matago de Matagonibus F.

ALIUD.

EPIGRAMMA IN BUBONEM

Arcadicum.

Auriculas longas cui **BUBO** ad timpona gestæ
Lumina caligant in mediāq; die?
Auribus erectis multa imbibit ebrius, atqui
Iudicii minimum mentis ocellus habet.
Aut asini indocileis imitatur **BUTEO** moreis
Qui rudat licet heic est rudis usq; tamen.
Nā crassam cutē habet pigrā cerebriq; medullā,
Indocileis gyros quæ revoluta parum est.

LOGO.

LOGOGRIPHUS.

Bubulat borrendū BU BO, Philomela vibrissat
At ubi dulce suo melos ore, en subtracet ille.

IN UBONEM EMMIUM

Hamelmannomastgia.

Dirus Hamelmannū quod denigrâre Alastor,
In terris ubi adhuc ille superstes erat,

Inq; virum benè cum de posteritate merentem

Bacchatus quod sit, carmine, voce stylo,

Sufficit haud, satiant vanæ nec spicula lingua,

Quæ velut à se va dipsade multa tulit.

Et jam post obitum supremaq; funera, cælis

Gaudia dum vitæ prosperioris alunt;

Nec modus est, nec habet vesana calumnia finē,

Roditur, egregio dignus honore coli.

Eumenis inq; umbram sese petulantius effere,

Manibus accumulans scommata dira piis.

O mores Gyaris dignos, miserandaq; secla,

Cum redit ad doctos gratia nulla viros.

Quando pro meritis sanctis, multoq; labore

Hæc referunt studii præmia iniqua sui

Quanto etiam melius Rector te rexeris Ubbo,

Munia si officii qua decet arte colas.

De-

Defunctosq; sinas concessa pace fruisi,
Ore nec immundo dira venena vomas.
Si liber erratis scateat, & si menda papyrus
Continet, an tibi non pharmaca sunt alia?
Excute quod dubium, supple quæ manca, resecta
Sint prava ingenii dexteritate tui.
Falsaq; commutes veracibus omnia formis,
Judicio prostent ut meliora tuo.
Sic augusta tibi nascetur adorea passim,
Peris æterna scriptaq; laude vebet.
Quid juvat ignotos auctoris carpere mores,
Quos alios novit docta corona virum?
Quidq; refers spolii, cujus regie ossa sepulchrum,
In talem infanda quod ratione furis?
Certè si Pietas, Candor, Themis almaq; junctim
Gauderent Musa recta subire tuæ;
Non tua sic essent gelido lita scripta veneno,
Exereres lingue nec fera tela tuæ.
Nam quæ dentata Masonica scommata cartæ
Infarcis, sunt hæc ficta resicta simul.
Ipse Deus testis, nostra est Ecclesia testis,
Quæ colit hanc meritò post sua fata virum.
Et licet incertus, mendax quoq; scripserit olim
Auctor idem, cujus pagina cassa fide.

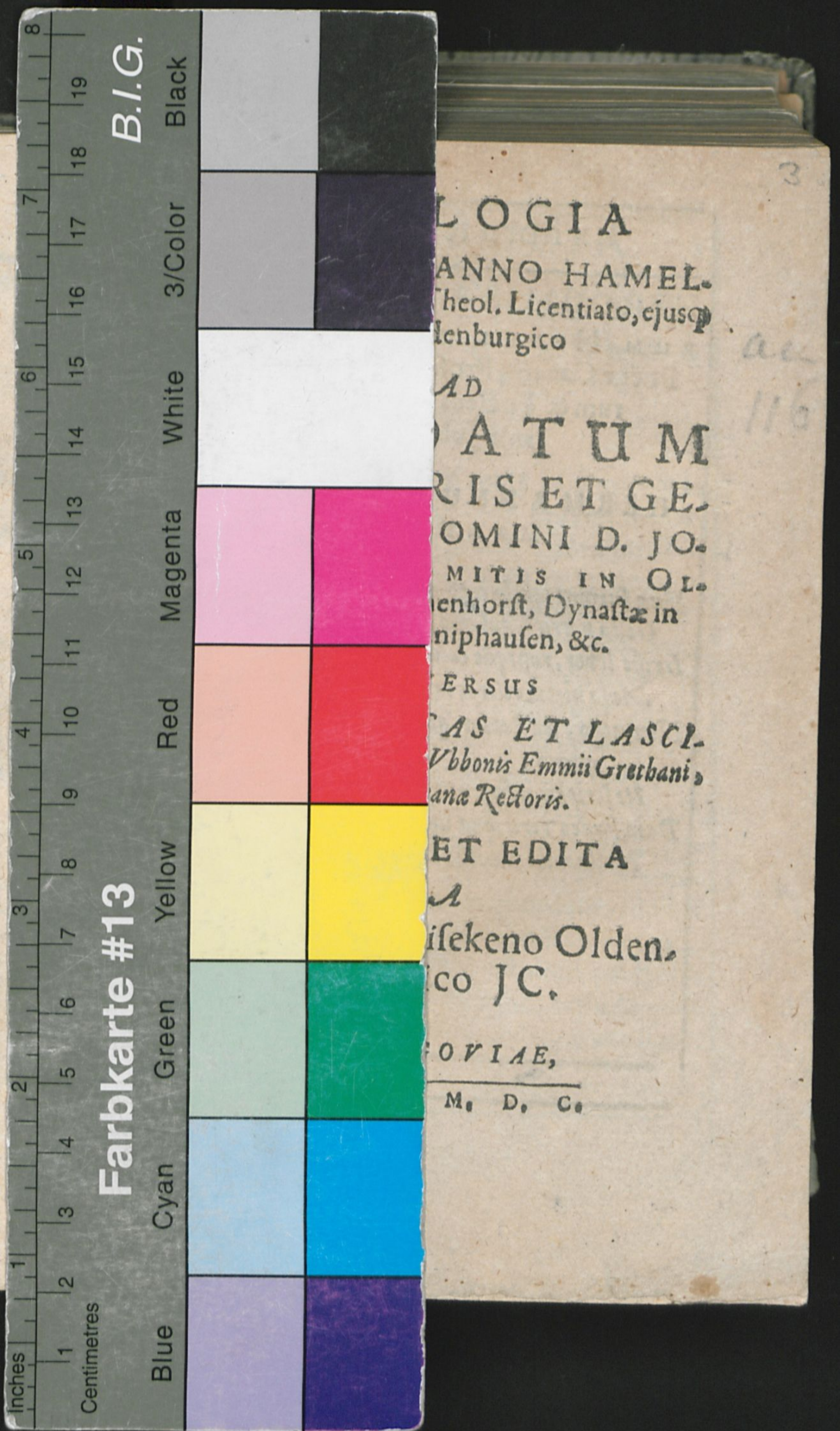
Non

Non tamen hoc certa potuit ratione probari,
Nugarum infelix & latet usq; sator.
Alterius sed tu præter fas probra resumis,
Vis quibus insoncis famam abolere viri.
Et violas alium, quo tute emergere possis,
Ceu verum constet non aliunde decus.
O Ubbō Ellebo: ù bibe, ede & nasturtia, præsens
Forsitan hæc morbo sint medicina tuo.
Et si vis Sophia præclarus mysta videri,
Si Casia flores & tragacanthon amas;
Parcius illa bonis precor objicienda memento,
Probraq; nec placitis velificato tuis.
Et mage sit posthac laudata modestia cura,
Affectusq; tuos cum ratione regas.
Si secus; en causa devictus protinus omni,
Accerses Furias in tua fata graves.
Et te digna tuis pro factis pœna manebit,
Quiq; in te rabido dente ferantur, erunt.

Martinus Petreius
Jadeleus.

Inches
Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

LOGIA
ANNO HAMEL.
Theol. Licentiato, ejusq
lenburgico
AD
ATUM
RIS ET GE
OMINI D. JO
MITIS IN OL
enhorst, Dynastæ in
niphausen, &c.
ERSUS
AS ET LASCI
Vbbonis Emmii Grebani
ana Rectoris.
ET EDITA
ifekeno Olden
co JC.
OVIAE,
M. D. C.